TGM

Utgitt av Oslo grafiske fagforening
Nummer 1 • februar 2014 • 99. årgang

TYPOGRAFISKE MEDDELELSER

Trondheims-konferansen

Side 20 - 21 -22 og 23.

Schibsteds annonsesenter

Side 14 og 15.

Allkopi på Linderud

Side 12 og 13.

Leder

Tariffavtale er ingen selvfølge

De fagorganiserte ved butikkjeden Design Forum ønsket tariffavtale på sin arbeidsplass. Ikke først og fremst fordi det ville gitt dem høyere lønn, de ønsket innflytelse på egen arbeidsplass og vanlige faglige rettigheter. Kravet ble blankt avvist av eieren, Håkon Strømsmo, som ikke engang møtte til tvungen mekling etter fire ukers streik. Så slo han bedriften konkurs.

De streikende kan ikke under noen omstendighet klandres for det som har hendt. De tok i bruk sitt eneste våpen i kampen mot en motvillig arbeidsgiver.

Det var 15 organiserte i Design Forum-butikkene. Det var totalt 70 ansatte. I Fellesforbundet har vi som prinsipp at minst halvparten av de ansatte skal være organisert før vi krever tariffavtale. Grunnen til det er at vi ønsker at de organiserte skal være en kraft på bedriften både når det kreves tariffavtale og i tiden etterpå når en ny klubb skal gjøre seg gjeldende på bedriften. I lys av denne saken, og tidligere saker hvor man har streiket med et mindretall organiserte i bedriften, for eksempel på IT-bedriften Atea, ser det ut til å være et godt prinsipp.

Uavhengig av dette er det viktig at denne saken ikke legger en demper på kampen for å opprette tariffavtaler på stadig flere bedrifter. De fleste arbeidsgivere liker ikke tanken på en tariffavtale, men de fleste undertegner når det kommer et krav. Fellesforbundet inngikk 120 nye tariffavtaler bare med NHO-bedrifter i 2013. Tariffavtalen er vår eneste vei til innflytelse og medbestemmelse på arbeidsplassen. Det sikrer også mot sosial dumping og konkurranse bedriftene i mellom på dårlige arbeidsvilkår.

Ogf takker de ansatte ved Design Forum for kampen de kjempet for ordnede forhold på sin bedrift og i arbeidslivet for øvrig. Alle som kjemper denne kampen kan regne med støtte fra Ogf også i framtida.

Forsiden av TgM prydes i dette nummer av Eidsvoldspressen – feltpressen som i 1814 var hentet opp til Riksforsamlingen for å dekke behovet for trykksaker. TgM takker både fotografen og Eidsvoll 1814 for at de har stilt bildet til vår rådighet. Det skal for ordens skyld gjøres oppmerksom på at den avfotograferte pressen er en kopi – originalen står på Bergen Museum. Les mer om dette på side 19.

Vi takker Edin Kadribegovic, kommunikasjonsmedarbeider (og fotograf) og Eidsvoll 1814 for hjelp med forsidebildet.

INNHOLD:

Side 3: Mer glede av produksjonen.
Side 4: Besøk bokbindingsetikk på nasjonalbiblioteket.
Side 5: Bakkes kabinettspørsmål – 1. mai frokost
Side 6: Amedia legger ned annonsesenteret
Side 7: Det europeiske regionale utviklingsfond – Ny organisasjonsmedarbeider
Side 8: Ulik virkelighet for heatset-trykkeriene.
Side 9: Trykkernes Landssammenslutning i Norge.
Side 10: Hva er suksessfaktorene for et intranettprosjekt?
Side 12: Allkopi i nye lokaler.
Side 13: IARIGI 2014, Swansea i Wales.
Side 14: Annonseproduksjonen i Schibsted.
Side 15: Kontakt oss
Side 16: IGM er blitt arbeidereid.
Side 17: Gunn Dønnestad takker for seg og Gunn N. Gundersen overtar.
Side 18: Ut fra kontorene.
Side 19: Historiespalta.
Side 20: En selvkritisk LO-leder på Trondheimskonferansen.
Side 21: Fagbevegelsen må ta roret.
Side 22: Mer fra Tronheimskonferansen.
Side 24: Konferanse med tariff og bransjepolitikk.
Side 26: Våre jubilanter og møtedager for Ogf's pensjonistgruppe.
Side 28: Kultur og hygge med Ogf.

Nr. 1 - 2014

Fellesforbundet
Oslo grafiske fagforening
Avdeling 850

Medlemsblad for Fellesforbundet, avd. 850, Oslo grafiske fagforening. Utkom første gang i 1876.

Ansvarlig utgiver: Terje Fjellum

ANITA FRØLAND
Andvord Grafisk - anita.froland@andvord.no

EVA-LILL BEKKEVAD
LO Media - eva.lill@lomedia.no

LARS PENICK
lchri-pe@online.no

ADOLF LARSEN
adolf.larsen@fellesforbundet.org

DARIJA SAPOZENKOVA-HAUGE
darija@darijasart.com

JONAS TWIN GJERHOLM
jonas@gjerholm.no

CARSTEN ØSTBY HÅKONSEN
Carsten86@me.com

HJEMMESIDE:
www.fellesforbundet.no/avd850

FACEBOOK:
www.facebook.com/oslografisk

TRYKK:
Andvord Grafisk as, et Staples selskap

Når det gjelder stoff og eller andre henvendelser, ta kontakt med Adolf på mobil 975 27 464.

Med glede av produksjonen

I en tid hvor lærlinger innen grafiske bedrifter nesten utelukkende er synonymt med mediegrafiker, er det ekstra hyggelig å komme over en høyst oppegående trykkerlærling. Og en bedrift og lærling med tro på framtida.

Tekst: Adolf Larsen
Foto: Terje Svensen

Vi fant lærlingen i den grafiske bedriften Printing as på Ryen, og selv om han innrømmet at han ikke helt visste hva han gikk til, var han allerede svært begeistret for faget.

Oliver Smedhus, som lærlingen heter, er 26 år og er på slutten første halvår i læretiden. Han har ingen bakgrunn fra yrkesfag, og har derfor en lengre læretid enn vanlig.

– Jeg har vel så dårlig bakgrunn som det er mulig å ha når en skal inn i et yrkesfag, med min videregående fra Steinerskolen, vedgår Oliver. Det er ikke engang sikkert at vitnemålet blir godkjent som karakterer i de obligatoriske fagene, uten at det ser ut til å bekymre han.

– Som mange andre kom jeg ut fra videregående uten noen klare yrkesplaner og har hatt få faste, lengre jobber, men drevet desto mer med musikk. Og indirekte var det musikken som førte han til Printing og lærekontrakt da en i bandet spiller med Stien som bestyrer digitaltrykk i bedriften.

Han har kontrakt med Opplæringssenteret på samme måte som andre lærlinger, og har også avklart at han kan lære både digitaltrykk og andre avdelinger i produksjonen, i og med at han har lengre læretid enn to år.

– Jeg kommer fra en familie hvor mange har fagbrev, og er stolt av det, fortsetter Oliver. Som på tross av liten kjennskap til trykkerfaget, kan skryte av en oldefar som var trykker og redaktør i Lillestrøm avis.

– Dette er helt klart framtida for meg, slår Oliver fast, uten noen oppfordring fra verken læremesteren eller TgM. Det er åpenbart selve produksjonen som fasinerer mest ved jobben, og som skiller trykking fra tidligere jobber han har hatt. Spesielt databransjen hadde mange dager uten reelt innhold.

Oliver har Stian Strømberg som læremester på en Ryobi SR A3, seksfarger med UV-farger og tørke, så utstyret er i orden. Det er ingen dag som er lik, og som oftest er det mange ulike jobber på en dag.

Oliver er fornøyd med opplæringen, men innrømmer at fargeinnstilling er det vanskeligste selv på en maskin med fargestyring.

Læremesteren berømmes også for å være opptatt av sikkerheten, og at han gir lærlingen muligheter for å lære på sin måte.

Daglig leder ved Printing, Stein Halvorsen er bekymret for at ikke flere bedrifter tar et ansvar for å rekruttere til bransjen.

– Uansett hvilken tidshorisont vi har for offsettrykking, er det ekstremt viktig å få ungdom inn i bransjen, understreker Halvorsen.

I Printing er det ingen nedgang i offsetproduksjonen, men det er ofte små jobber, mens andre jobber som skal videre til digitaladressering blir kjørt i offset hvis opplagene og kvaliteten tilsier det:

Halvorsen er godt fornøyd med lærlingen, og lover at han med tida skal lære det meste av det som finnes av produksjonsutstyr i bedriften.

På spørsmål om rekrutteringen opplyser den ansvarlige for trykkerlærlingene ved Opplæringssenteret for visuell kommunikasjon, Rolf Wesenberg at det er en trykkerlærling, Jon Anders Hansen hos Aller Trykk, og at Jonas Elgenes er serigrafilærling ved Nerem BSS.

Læremester Stian Strømberg (tv) og Oliver Smedhus ved styrepulten

Besøk bokbindingsestetikk på nasjonalbiblioteket

Boka har stått sentralt i den moderne verden gjennom distribusjon av tanker og diskusjoner. Og den er langt fra død, slo professor Martin Lundell fast ved åpningen av utstillingen Nordisk Bokbind. Og oppmøtet, med over seksti interesserte tyder på at han har rett.

Foto: Niels Killi

Utstillingen Nordisk Bokbind er et samarbeidsprosjekt mellom de nordiske land, og er arrangert som en felles utstilling hvert fjerde år. Vertskapet går på rundgang mellom landene, og denne utstillingen hadde Danmark ansvaret for. Den åpnet derfor i København i 2013.

Det er slett ikke bare profesjonelle bokbindere som deltar blant de 80 deltakerne. Noen av amatørene er blant dem som har fått hederlig omtale av juryen.

Ved åpningen av utstillingen på Nasjonalbiblioteket i begynnelsen av mars var det Anne Eidsfeldt, forskningsbibliotekar ved nasjonalbiblioteket som åpnet programmet. Hun trakk sammenhengen mellom innhold og bokbind i historiske norske bøker: Hun hevdet at bokbindet sjelden var tilfeldig valgt. Bindet skulle si mye om innholdet og pirre leseren, men, ifølge Eidsfeldt, ikke minst fortelle hvem den henvendte seg til som leser og eier. For å underbygge dette viste hun eksempler på bokbind med alt fra praktbind med sølvspenner og beslag til bruksbøker med enkel pergament. Eidsfeldt trakk også fram starten på norsk bokbind hvor det ikke var marked for større produksjoner, og hvor bøkene ble bundet etter at de faktisk var solgt.

Vi som elsker boka

Boka tilhører fellesskapet, men dette er ikke så selvsagt i framtida, understreket Martin Lundell fra Kunsthøyskolen i sin innledning.

Lundell viste til at i papirboka har vi alle de samme referanser, innholdet er likt for alle lesere, og eiendomsretten er avklart. Lundell fortsatte med å problematisere omkring e-bøker;

– Hvem eier en digitalt distribuert tekst, og hvem bestemmer hva som skal distribueres? Filene til e-boka tilhører et firma, forklarte Lundell, mens bøkene mine hjemme er mine og innholdet vil bli det samme til evig tid. Han stilte spørsmålet om vi har samme bok så lenge de digitale utgavene kan korrigeres hele tida.

– Vi som elsker boka må hele tida argumentere og slåss mot de som vil som vil bekjempe boka ut i fra snevre profitthensyn, avsluttet Lundell.

Lisa Bøthun, som avsluttet det offisielle programmet og viste rundt i utstillingen, er i likhet med Martin Lundell tidligere medlemmer i vår forening, og aktive i ungdomsgruppa. Bøthun driver nå eget bokverksted i Tønsberg, og er den i Norge som har gjort utstillingen mulig. Hun hevdet i sin innledning at utstillingen viser tradisjonen i faget, men også at bokbinderne tar i bruk det moderne formspråket.

Mens de tidlige bokbinderne i Norge kunne drive med både butikk og lager ved siden av, er det nå tretti aktive bokbindere, og to lærlinger igjen i hele landet.

Mye av de offentlige etater, departementer og direktoraters innbindinger av publikasjoner, utredninger og tidsskrifter er i ferd med å forsvinne. Dermed forsvinner de faste oppdragene som også håndbokbinderne hadde som sikkerhet i bunn. Bokbind er havnet under «små og verneverdige fag.»

Utstillingen som er kommer til Norge, har vært innom Helsingfors på sin vei fra København. Den skal videre til Reykjavik, Göteborg og Torshavn.

På Nasjonalbiblioteket blir den stående til 5. april. Bokelskere bør kjenne sin besøkelsestid.

Martin Lundell fra Kunsthøyskolen

Lisa Bøthun driver eget bokverksted i Tønsberg

Bakkes kabinettspørsmål

Selv erfarne tillitsvalgte kan ikke huske en slik rotet inngang til et tariffoppgjør. Pensjonsspørsmålet som LO har frontet spriker i alle retninger, mens forbundsleder Arve Bakke er geniforklart i Klassekampen. Forvirret?

Tekst: Adolf Larsen

I hele høst har LO-ledelsen vært ute i media med klare meninger som at oppgjøret i 2014 skulle bli det store pensjonsoppgjøret.

Overraskende for mange, siden dette overhodet ikke var diskutert på forhånd, og forbundene, inkludert vårt eget, hadde andre prioriteringer.

Etter mye diskusjon, men få klare svar, vedtok LO at årets oppgjør skal være et forbundsvist oppgjør. Altså at oppgjøret starter med forhandlinger mellom Fellesforbundet og Norsk Industri.

Av det store pensjonsoppgjøret ble LO stående igjen med en formulering om at tjenestepensjonene i privat sektor skal avtalefestes, og organiseres på en mer kostnadseffektiv måte.

Bak denne litt ulne formuleringen skjuler det seg en erkjennelse av hvem som kan sette makt bak kravet, og muligens en genistrek.

Erkjennelsen er at de som har mest behov for bedre pensjon, nemlig de lavlønte i Handel og Kontor og Arbeidsmannsforbundet, ikke har makt til å streike for en tariffesting av pensjon. Hele tanken er at pensjon skal bringes inn i den nye tariffavtalen, slik at alle forbundene har streikerett for bedre tjenestepensjon i 2016. Det er her det geniale, etter Klassekampens og mange andres mening ligger. At en skaffer seg forhandlingsrett på pensjon, uten at det koster bedriftene noe i årets oppgjør.

NHO i klassisk dilemma

De senere årene har Norsk Industri i forhandlingene med Fellesforbundet, de såkalte Frontfagforhandlingene som skal legge malen for alle, vært i klem mellom NHOs prinsipper og medlemsbedriftenes interesser.

Medlemsbedriftene, spesielt leverandørindustrien har vunnet gjennom med litt høyere kronetillegg, mot at konflikter er utgått. Nå vil Stein Lier Hansen i Norsk Industri være i samme situasjon igjen; Skal han velge NHOs klare avvisning av pensjon som tema i oppgjøret, eller medlemsbedriftene som kan få et økonomisk sett billigere oppgjør, mot at de tar pensjon inn i tariffavtalen?

Tittelen på denne saken har vi valgt fordi forbundslederen selv stilte kabinettspørsmål om å få pensjonen ordnet i Frontfaget, som starter forhandlingene 10. mars.

Når det gjelder våre egne overenskomster er Niels Killi klar til forhandlinger om sivil- og kartonasjeoverenskomstene 24. april. Mens Knut Øygard antyder en start for avis og pakkerier første uka i mai.

Frokosten 1. mai er tilbake i Folkets Hus.

Som de senere årene er dette et fellesarrangement sammen med de andre Osloavdelingene i Fellesforbundet. Frokosten starter klokken 09.30.

Arrangementet på Youngstorget i regi av LO i Oslo starter som tidligere klokken 11. 45.

Som talere er innbudt LOs leder Gerd Kristiansen og en representant fra CCOO i Madrid. I tillegg nestleder Lars Johnsen, Norsk Transportarbeiderforbund for å holde havnearbeiderappell, leder av Skolenes Landsforbund Anne Finborud for å holde appell om skole og arbeidstidskampen, samt leder av Fremtiden i våre hender, Arild Hermstad for å holde klimaappell.

Hovedparolen for LO i Oslo blir; Faste ansettelser og handlefri søndag – avvis regjeringas forslag.

Det vil bli en samling i Sagveien 24 etter at toget er avviklet. Dette er avhengig av at det interesse hos medlemmene.

Amedia legger ned annosesenteret

Få år etter at A-pressen etablerte sitt annonsesenter i Roseveien, med betydelig motstand fra ansatte i avisene som måtte flytte, skal tjenestene flytte til Tønsberg.

Tekst: Adolf Larsen

Det er en prosjektgruppe fra administrasjonen i det nye konsernet, Amedia som kom fram til konklusjonen at antallet sentra for annonseproduksjon skulle reduseres fra tre til to. Og at de ansatte i senteret i Roseveien på Kjeller skulle tilbys jobb i Tønsberg.

Bakgrunnen for beslutningen var at ved fusjonen med Edda Media, var det allerede et senter i Tønsberg tilhørende Edda. Mens A-pressen hadde et i Harstad, i tillegg til Annografen, som var navnet på senteret i Roseveien da det tilhørte A-pressen.

Da Annografen ble etablert fikk ikke avisene noe valg om de ville overføre produksjonen av annonser til senteret, selv om enkelte mente de kunne produsere rimeligere selv.

Den gang var ikke bare avisene imot sentraliseringen, men også de ansatte, som måtte ta regningen med betydelig lenger reisevei. Den siste avisen i dette prosjektet fikk overført sin annonse-produksjon til Annografen høsten 2013.

annografen

amedia

På et møte med de ansatte i A-pressen for noen år siden uttrykte daværende LO-leder, OG styreleder i A-pressen, Roar Flåten stor forståelse for det noen av de ansatte følte ved å bli sentralisert inn til Annografen. Hva Flåten føler nå er ikke klart, men da han ble intervjuet i TgM i 2013, slo han fast at alle prosesser i konsernet, som da hadde blitt Amedia, skulle være ryddige. På spørsmål om ytterligere sentralisering, påsto han seg opptatt av forankring i lokalsamfunnet og at de sentrale funksjonene ikke skulle sentraliseres. Annonser omfattes tydeligvis ikke av begrepet sentrale funksjoner.

Pengene rår

Besparelsen ved å legge ned denne relativt nyetablerte bedriften er, etter det utvalget selv kom fram til 2,5 millioner kroner i året, medregnet 1 million til daglig leder. Det som ikke var regnet inn er at på grunn av manglende lønnsharmonisering innad i konsernet, ville gevinsten blitt mindre. De ansatte på Annografen hadde om lag 55 000 kroner mindre i årslønn enn kollegaene i Tønsberg, uten at konsernet hadde vist til noen tanker om endring av dette.

I tillegg var det ved tidspunktet for beslutning god ordretilgang, og stor bruk av vikarer for å få produsert volumene som de innfusjonerte avisen sto for. Nå slapp Flåten og andre eierrepresentanter fra LO å ta stilling til saken, siden konsernet valgte å ikke styrebehandle saken, men behandle den som en administrativ beslutning.

Det var til sammen 28 personer ansatte på Annografen. Av disse har fem ansatte og to vikarer valgt å bli med til Tønsberg og en er igjen på bedriften fram til 62 år. Resten mister jobben.

Med bakgrunn av de siste årenes beslutninger innen bransjen, enten det gjelder med eller uten eierinteresser fra fagbevegelsen, ser det ut til at mellomtittelen kunne vært endret til «konsernmakta rår».

Det europeiske regionale utviklingsfondet

Vi har tidligere skrevet om investeringsstøtte fra Det Europeiske Regionale Utviklingsfondet (ERDF) til trykkerier i Østeuropa.

Fellesforbundet og Norsk Industri arbeider sammen med den grafiske arbeidsgiverforeningen og GS-facket i Sverige med å utforme en formell klage til Kommisjonen når det gjelder støtten som er gitt til Drukarnia Dako i Polen. Det er ikke mulig å si noe bestemt om når en klage vil bli sendt, men når det skjer vil det bli gjort kjent på nettet og vi vil følge saken her i TgM.

Spørsmålet om investeringsstøtte har også blitt tatt opp på møter i Brüssel og problemstillingen begynner å bli kjent i Europa.

Fagbladet til vårt søsterforbund i Danmark, Fagbladet 3F, har tatt opp en lignende problemstilling i et nummer i begynnelsen av februar. Her var vinklingen offentlig støtte til danske bedrifter til å bygge opp fabrikker i Polen og hvordan det i sin tur har ført til at danske arbeidsplasser har blitt lagt ned.

Det er viktig at ulike sider av denne formen for investeringsstøtte tas opp, for det er åpenbart at det er en på mange måter problematisk måte å forsøke og bygge opp økonomien i Polen og andre østeuropeiske land på. For perioden 2014 til 2020 har EU satt av 140 milliarder Euro til det regionale utviklingsfondet, og selv om bare en liten del av disse pengene brukes til investeringsstøtte, så vil det kunne få stor innvirkning på konkurranseforhold og arbeidsplasser i Vest-Europa.

European Union
European Regional Development Fund

Bildet er fra Drukarina Dako i Polen som vil bli innklaget til Kommisjonen på grunn av støtten som er gitt til bedriften fra ERDF

Her er avdelingens nye organisasjonsarbeider.

Etter at Kjetil Larsen gikk til forbundskontoret er stillingen som organisasjonsarbeider nå besatt.

Det var tre kvinnelige søkere på stillingen, og på styremøte i slutten av januar besluttet styret enstemmig å tilby jobben til **Silje Renate Bækkelund.**

Silje er 28 år og jobber i dag som informasjonskonsulent og grafisk designer i LO.

Hun er vel kjent for mange medlemmer i avdelingen da hun var leder i Ungdomsgruppa fram til høsten 2011. Som noen husker var ikke overgangen til et medlemskap i Handel og Kontor(H.K.) helt smertefri.

Før dette har Silje arbeidet i Nationen og ved et par reklamebyråer etter at hun fullførte læretiden ved kommunikasjonsavdelingen hos Frambu.

Engasjementet i fagbevegelsen startet allerede våren 2004, etter at hun ble vervet av Ogf under et kurs hos Opplæringssenteret for visuell kommunikasjon. Etter det var hun aktiv i avdeling og forbund helt til H.K. fikk god nytte av henne. Hun fikk sitt første verv våren 2006 som nestleder for OGF sin ungdomsgruppe. Kort tid etter fikk hun jobb som grafisk designer i LOs informasjonsavdeling, og har jobbet der siden. Hun var leder for LOs ungdomsutvalg i fem år fra 2007 og var med på å starte Fellesforbundets ungdomsutvalg i Oslo/Akershus samme år.

Som motivasjon for å starte i den tøffe jobben organisering og verving er, sier Silje til TgM at hun mener hun har de personlige egenskapene som trengs i denne stillingen. Det er ingenting hun heller vil enn å bruke sitt engasjement på å bevare og bygge opp en enda sterkere fagforening.

Ulik virkelighet hos heatset-trykkeriene

Administrerende direktør Trond Bøe (th) og klubbleder Øyvind Christensen er optimistiske, men nervøse før premieren i begynnelsen av april. Foreløpig har bare strømmen til limfreslinja kommet

Etter at trykkeriet til Egmont ble lagt ned, har mange spekulert i om Aller Trykk vil følge etter. Trykkeriet har også danske eiere som ikke har trykkerivirksomhet som hovedinteresse. I mars 2014 er det investeringer og betinget optimisme på Skytta.

Tekst og foto: Adolf Larsen

Vårt ærend på bedriften denne gang skulle egentlig vært en presentasjon av den nye limfreslinjen som det er investert i. Da utstyret ikke kommer før vårt blad er sendt til trykkeriet ble det bare et bilde av tomta. Og en prat med administrerende direktør Trond Bøe og klubblederen.

– Vi kan ikke si at vi har uvennlige eiere, de har nettopp gitt oss en investering på godt over 20 millioner kroner, åpner Trond Bøe. Jeg vil heller si at de, i likhet med de fleste i mediebransjen er på leting etter andre inntektskilder enn papirpublisering. Noe de ikke har funnet foreløpig, siden to tredeler av inntektene i Aller Holding kommer fra papirbaserte produkter, slår Bøe fast.

Konsernet har siden sommeren 2013 gjennomført en prosess som skulle gi svar på hvilken trykkeristruktur konsernet skal ha for det nordiske markedet.

Trond Bøe, som er ansvarlig for trykkerivirksomheten i Norden, var sentral i arbeidet, og understreker at det ikke var en del av mandatet å utrede en løsning hvor konsernet ikke skulle ha trykkerivirksomhet i Norden. Spørsmålet var om det skulle være et eller to trykkerier, og hvis det skulle være ett, om Norge eller Danmark skulle få beholde sitt.

Når eierne i styremøte i slutten av 2013 havnet på konklusjonen at begge trykkeriene skal bestå, er dette, ifølge Trond Bøe basert på at forlagets blader med levering av stoff så sent som mulig mot trykkstart, som Se og Hør, krever eget trykkeri i landet.

Limfres og helgeskift

Da TgM skrev om Aktietrykkeriet i siste utgave i 2013 var de der bekymret for at de skulle miste produksjonen av Dagbladets helgemagasin. Nå er magasinet flyttet til Aller Trykk, og skal komme ut i limfrest utgave fra begynnelsen april.

– Vi har diskutert både limfres og kjøp av arkmaskin for egen omslagsproduksjon, men måtte velge på grunn av plassmangel, røper Bøe.

Når TgM antyder at jobben for Dagbladet kom lettvint i hus, etter som Aller i 2013 kjøpte Berner gruppen, og i dag er eier av avisen, blir dette avvist av Trond Bøe.

– Vi har forholdt oss til Dagbladets prosjektgruppe som skulle vurdere det nye helgemagasinet, og det var vi som lanserte limfres som et alternativ. Vi varslet Aktietrykkeriet om at vi kom til å legge inn anbud på en limfrest versjon av helgemagasinet. Det var de og Stibo som var de andre aktuelle, avhengig av om magasinet skulle ha limfres eller stift, bedyrer Trond Bøe.

Det er ikke bare ny trender innen magasiner som er nytt på Skytta. Det herostratisk beryktede helgeskiftet har også kommet fram i lyset.

– Som jeg har uttalt til dere tidligere, var vi villige til å ta skiftet i bruk da vi hadde eksterne jobber til å fylle det med, understreker Bøe. Og nå, hvor det nye magasinet alene tar 20 timer i produksjonstid, har de det.

Fordelen med produksjonen på Aller Trykk blir at de kan produsere for opprulling, som kobles rett på limfreslinjen, som deretter ruller opp igjen. Sånn får avistrykkeriet også en rasjonell produksjon, og slipper manuell innlegging.

Både Trond Bøe og klubbleder Øyvind Christensen er optimistiske, men nervøse før premieren i begynnelsen av april.

– Vi har mange mann på opplæring i Tyskland forteller Øyvind, og slik sett godt forberedt. Men vi får ikke mange sjanser til å korrigere, da første jobben på limfreslinjen er Dagbladets helgemagasin. For det er ikke slik, kan klubblederen fortelle, at det bare er Dagbladets produkt som limfreses, nå skal alle konsernets blader som benytter denne utførelsen produseres i Norge.

Selv om ikke kontraktene er lange, og konsernledelsens jakt etter andre inntektskilder vil vedvare, er det betinget optimisme hos både ledelse og klubb. Den siste har i tillegg fått fem nyansettelser i rotasjon og vedlikehold og fem nye medlemmer i klubben.

Fortsatt liv på Aktietrykkeriet

Etter at TgM i forrige utgave hadde en sak om at Aktietrykkeriet hadde mistet produksjonen av A-magasinet til danske Stibo har de nå også mistet kontrakten på Dagbladets helgemagasin, som er gått til Aller Trykk.

Selv om det er et trykkeri i Norge som har fått kontrakten, er dette selvfølgelig merkbart for Aktietrykkeriet, som fra tidligere hadde mistet mange større oppdrag.

Både bedriften og ledelsen har gått inn en ny prosess med nedbemanning og reduserte skift, og med tro på fortsatt drift.

Ledelsen i bedriften hadde kontakter med andre mulige interessenter om salg eller samarbeid, men det kom ikke noe konkret ut av dette i denne omgang.

Det skal nå spares ytterligere 10 millioner kroner i bedriften. Klubbleder Ole Ueland opplyser til TgM at de virkelig store kuttene i denne omgang har kommet i administrasjonen, i ordrebehandling men det også er gjennomført ytterligere nedbemanning innen førtrykk.

I trykkeriet skal det heretter produseres med 9 mann i en skiftturnus med dag/dag/kveld. Med tre mann på maskinen. På ferdigjøring er det kun fire arbeidere tilbake i full stilling, mens toppene i uka dekkes opp av deltidsstillinger.

– Vi beklager at også Dagbladet valgte en annen leverandør enn oss, uttaler Ueland, men med valget av limfrest utførelse var det bare Stibo som var en konkurrent. Slik sett er vi glade for at oppdraget gikk til våre kolleger i Aller Trykk. Så håper vi selvfølgelig at det kommer noen oppdrag hit, avslutter Ueland i denne omgang.

Trykkernes Landssammenslutning i Norge

Velkommen til Landstrykkerstevnet i Fredrikstad 29. til 31. august 2014
Rica City Hotel Fredrikstad

TLS

ØGT

Program for Landstrykkerstevnet

Fredag 29. august		
	Kl. 19.00	Innsjekking fra Kl.15.00
		Oppmøte inngang på hotellet
		Omvisning i Microbryggeriet, ti minutters gange fra hotellet.
		Etter dette retur til hotellet for litt mat på Katti, ca. Klokken 21.00.
Lørdag 30. august		
	Kl. 10.00	Landstrykkerstevnet åpner ved Jonn Gulbrandsen og Ivar Baardsen
	Kl. 10.15	Polaris Trykk,- litt om den nye KBA Cortina Presse, med heatset.
	Kl. 11.00	Kaffepause.
	Kl. 11.15	Håvard Grjotheim, 07 Gruppen. Tanker om grafisk bransje i fremtiden.
	Kl. 12.00	Kaffepause.
	Kl. 12.15	Luth Gruppen Heidelberg,- Anicolor,s nye trykkfarge.Johannes Stendahl og Jan Hauge.
	Kl. 13.00	Lunsj.
	Kl. 13.45	Konkurranse situasjonen i grafisk bransje ved Thor Gudmundsen,- Norsk Grafisk Leverandørforening.
	Kl. 14.20	Kaffepause.
	Kl. 14.30	Mediehuset Fredriksstad Blad ved Rene Svendsen.
	Kl. 15.15	Landstrykkerstevnet avsluttes for dagen.
	Kl. 19.00	Festmiddag i festsalen. Pent antrekk. Vi samles i baren etter festmiddagen.
Søndag 31. august		
	Kl. 10.00	Busstur til Hvaler med lunsj på brygga i Skjærhalden.
	Kl. 13.00	Tilbake til hotellet klokken ca.13.45
	Kl. 14.00	Avslutning av Landstrykkerstevnet.

Totalpris pr. person i enkeltrom kr.2.490,- og dobbeltrom kr.1.865,-. Betales av hver enkelt på hotellet.
Dagpakke lørdag 30. august ikke boende kr.450,- med festmiddag kr. 650,-

Disse prisene gjelder medlemmer av trykkerklubber og Fellesforbundet. Grafiske kollegaer som ikke er medlemmer, har anledning til å delta på lørdagens program til en sum av kr.1.000,- ink.lunsj.

Påmelding til en av følgende snarest og innen fredag 8. august:
Hans Nordli - hans.nordli@getmail.no tlf. 924 58 975
Gunn N. Gundersen - gunn.n.gundersen@kebas.no - tlf. 922 63 623
Ivar Baardsen - ivar@fgf.no - tlf. 909 28 276
Erling Weydahl(Midt-Norge) - erling@grafiskfagforening.no - tlf. 917 34 512

Følg oss på www.fgf.no

Hva er suksessfaktorene for et intranettprosjekt?

Tekst: Darija S. Hauge

– Har du noen gang fått WOW-opplevelsen i et intranettprosjekt? Informanten min er stille og jeg prøver meg igjen: Kunne du nevne et intranettprosjekt som var gøy? Det er fortsatt stille og vi begynner å le sammen. Senere lurer jeg på om det er lys i enden av tunellen for intranettprosjekter og hvilke faktorer som gjør et prosjekt vellykket for brukere, kunder og gøy for de som lager det.

Det er ikke så lett å finne gode eksempler på intranett på nett – intranett er nemlig bedrifters og organisasjoners interne sider. Oppdraget mitt om dagen er å lage et intranett, så jeg fikk tak i noen flinke folk i bransjen for å snakke om intranettprosjekter, brukere og nyttige funksjoner. Jeg fikk bekreftet mye av det jeg har tenkt selv og lærte blant annet:

- Det er sunt å lage et helt nytt intranett og slette det gamle; man ønsker ikke å ta med ting videre som ikke er i bruk lenger.
- Å skape prosesstøtte for prosesser som nyansettelse og produktutvikling gir stor verdi for bedriften.
- Det er få som skryter av et vellykket intranettprosjekt, og intranettprosjekter nevnes ikke blant store digitale suksesser.

«A great intranet is not sexy, it doesn't do revolutionary things. It does basic things well»
(Gerry McGovern)

Christine Lund er leder og fagansvarlig i E-Vita med intranett som kjernevirksomhet.

– Hvor lang tid tar et intranettprosjekt hos dere?
– Det kan ta alt fra 6 uker til et halvt år. Det er veldig avhengig av omfanget kunden definerer.

– Hva er blir kundene begeistret over i dag?
– Den kjente killer-appen som har vært der i mange år: Det er noe så enkelt som å få ut telefonlista på intranettet og finne ut hvor de ansatte er plassert. Vi tror veldig på å synliggjøre kjernekompetanse – å finne folk basert på hva de kan. Å gjøre intranettet tilgjengelig på mobil skaper engasjement. Vi bruker elementer av gamification i løsningene våre for å gjøre det gøy – moduler for å la de ansatte gi hverandre tilbakemeldinger på en god måte som er synlig for andre.

– Å implementere prosesstøtte på intranett skaper verdi på bunnlinja. Du sparer tid og når du sparer tid sparer du penger. To prosesser som det er viktige å støtte med intranettet er nyansettelser og produktutvikling.

– Hvordan måler dere resultater?
– Gjennom brukertesting eller brukerundersøkelse etter prosjektet eller i epost eller intervjuer med brukere. Vi har kunder som måler pengeverdi på den måten. For eksempel har de slutt-et å sende ut brevpost til sine ansatte, medlemmer eller kunder ved å bruke våre systemer – og da sparer man faktisk penger på porto.

Rådgiver Martin Smestad Hansen i Itera sparrer med et team av designere, utviklere og innholdsfolk når han jobber med intranett-strategi og konsepter.

– Hvilke plattformer brukes for intranett?
– Vi har god erfaring med publiseringsløsninger som Episerver, Sitecore, Enonic og Umbraco, og samhandlingsplattformer som SharePoint og IBM Connections.

– Er det kunden som bestemmer hvilken løsning det blir?
– Noen ganger har kunden bestemt seg på forhånd. Det kan være at de allerede har et teknisk miljø og at IT-avdelingen har kjøpt inn SharePoint. Men det blir å starte i feil ende. Det ideelle er å kartlegge behovene før man bestemmer seg for teknisk løsning.

– Hvilke plattformer dekker hvilke behov?
– Publiseringsløsningene jeg nevner over fungerer godt til tradisjonelle intranettoppgaver som å publisere og lese innhold. De fleste har også funksjonalitet eller tilleggsmoduler med ansatteprofiler, sosiale funksjoner, nyhetsfeed og personalisering. SharePoint er god på integrering med andre Microsoft Office-produkter, filhåndtering og strukturert samhandling i prosjektarbeid, men kommer med noen utfordringer. Det viser seg ofte at man må bruke mye tid på å skreddersy løsningen for gjøre den enkel nok til at vanlige mennesker tar den i bruk. SharePoint selges inn som en magic bullet, som skal løse alle problemer, men det er ikke sikkert virksomheten har behov for at alle skal bli SharePoint-eksperter.

– Noen gode opplevelser på prosjektfronten?
– Ja! Det blir best med en ordentlig prosess, der man kartlegger behov og sørger for forankring i hele virksomheten. Da begynner man med strategiarbeidet og finner ut hva man skal oppnå. Vi intervjuer representative brukere og finner ut hva de trenger av støtte for å gjøre jobben sin. Folk har behov for informasjon, verktøy og prosesser. Først samler vi innsikt og ideer fra et utvalg, så sender vi ut en undersøkelse til alle ansatte og ber dem hjelpe til med å prioritere hva som er viktigst.

– Hvilke faktorer ved bedriften påvirker intranett?
– Én faktor kan være størrelse. Jo større bedriften er, jo viktigere blir intranettet. Man må også ta hensyn til type virksomhet. For eksempel jobber ikke ansatte i Lemminkäinen og Mesta med pc, men ute på veien. Da er det viktig at intranettet fungerer godt på mobil og at man kan logge seg på utenfra.

– Bør man ta med all gammel informasjon over på et nytt intranett?
– Nei. Begynn på nytt og legg til innhold etter brukernes behov. Det er veldig vanlig at gamle ting aldri blir savnet.

Thomas Christoffersen jobber i Kentor som prosjektleder og arkitekt med SharePoint.

– Hva er SharePoint?
– SharePoint er et rammeverk for å bygge intranett-, internett- og ekstranettløsninger og er et av de produktene Microsoft satser stort på.

– Hva er den største fordelen og den største ulempen med SharePoint?
– Den største fordelen er at du raskt kan komme opp med en løsning som har mye funksjonalitet uten at du må utvikle masse. Første leveranse går mer ut på å konfigurere og bruke det som finnes «ut-av-boksen». Siden SharePoint er et veldig stort rammeverk, så er det også en ulempe fordi det tar lang tid å sette seg inn i.

– Hvordan priser man et standard intranettprosjekt?
– Den ene delen er å implementere og få opp en første versjonen. Den andre delen er det det koster å drifte løsningen – support og vedlikehold. Ut fra min erfaring, vi utvikler løsningen fra bunnen av, kan vi implementere et enkelt intranett på to-tre hundre timer. Men ofte ønsker kunden «litt mer» enn et enkelt intranett og da ender vi ofte på 1-2 millioner.

– Har du noen suksess-historier?
– I Acando leverte vi en standard intranettpakke som legger opp til minimal utvikling. Vår oppgave ble mer å lære kunden å forstå hva pakken inneholder pluss litt konfigurasjon – og det gjør prosjektet mye enklere. Og det er gøy at man klarer å sette opp en løsning som kunden liker, til avtalt tid og pris.

– Hva tar mest tid?
– Det er ofte at kunden ikke klarer å følge opp prosjektet fordi de skal gjennomføre alle sine dagligdagse ting samtidig som de utvikler noe nytt. Det er heller ikke uvanlig at kravene endrer seg underveis og det fordyrer og forlenger ofte prosjektene.

– Har du noen tips til kunder?
– De må sette av tid og penger til brukeropplæring – det nytter ikke bare å «slenge ut» en ny løsning og forvente at alle tar den i bruk og håpe at det blir en suksess. De som er involvert i prosjektet og ledelsen må ha eierskap til det og organisasjonen må sette av den tiden som trengs.

Audun Rundberg jobber som senior innholdsrådgiver i Netlife Research.

Christine Lund

Martin Smestad Hansen

Thomas Christoffersen

Audun Rundberg

– Hvilke trender ser du innen intranett?
– Det at alle ansatte bidrar med innhold har blitt en mye vanligere og viktigere del av intranettet. Det har også blitt vanligere at intranettet fungerer bra på mobil.

– Hva skal man huske når man jobber med SharePoint?
– SharePoint har utrolig mye funksjonalitet, og det er lett å tenke at du som kunde skal bruke all funksjonaliteten fordi du har betalt for den. Men først bør du finne ut hva du faktisk trenger.

– Hvilke funksjoner gir mest verdi?
– Vi har gjort undersøkelser blant norske og internasjonale selskaper og satt sammen hva 15.000 ansatte ønsker seg på intranett. Først og fremst er folk ute etter rutiner for å gjøre jobben sin, lese nyheter, finne andre ansatte og personalrutiner. Folk har som regel veldig enkle behov, og hvis du klarer å løse de enkle tingene først får du absolutt mest igjen for pengene. Alternativet er å kjøpe en avansert teknisk løsning og bruke masse tid på å finne ut hva du skal bruke den til, uten at du vet hva folk egentlig trenger. Da kan du bruke veldig mye tid på noe som viser seg å være feil.

– Hvilke suksessfaktorer finnes for et intranettprosjekt?
– De tre viktigste målene med de fleste intranettløsninger er å effektivisere prosesser, dele kunnskap og øke tilfredshet hos ansatte gjennom god internkommunikasjon. Som regel er det en kombinasjon av disse tre målene. Det er viktig å finne ut hva vil du prioritere.

– Betyr det at dere begynner med det som har høyest prioritet?
– Ja. Når du starter et prosjekt vil du finne ut hva organisasjonen syns det er viktig å oppnå med intranettet. Så går du videre og finner ut hva de ansatte trenger. Forhåpentligvis er det slik at de ansatte trenger et intranett som bidrar til å oppnå målene sine. Hvis målet ditt er å effektivisere prosesser, må du gjøre det veldig enkelt for de ansatte å finne det de trenger for å gjøre jobben sin.

– Hva bruker ansatte intranett til?
– Personalrutiner er ofte etterspurt. Når er arbeidstiden? Har vi sommertid? Hvor mye får jeg overtidsbetalt? Kan jeg bestille overtidsmat hvis jeg sitter etter klokka 17? En måte å løse dette på er å lage en side som handler om arbeidstid og overtid, og svare på de spørsmålene som kan høres helt banale ut, i stedet for å ha dokument på dokument på dokument med arbeidsreglement. Det er ikke reglement folk er ute etter. De er ute etter konkrete svar på konkrete spørsmål.

Les konkrete intranettips fra Audun og Martin på blog.darijasart.com

Avdelingssjef Henning Rogne foran den ny Komori

Allkopi i nye lokaler på Linderud

Til det som i 70-årene var Aftenspostens trykkeri på Linderud kom TgM for å se de nye produksjonslokalene til Allkopi. Etter flytting av hovedkontoret og to store avdelinger samt fusjon med Elanders Novum er mye av produksjonsutstyr flyttet til nyoppusset bygg. Nærmere er det ikke mulig å komme og ha alt i eget hus.

Tekst og foto: Adolf Larsen

På vår vei gjennom lokalene var vi innom en stor førtrykksavdeling, digitaltrykk i ulike formater og kvalitet, en ferdiggjøring som skulle dekke de fleste behov og til vår store glede en Komori offsetmaskin under montering. Omvisningen ble avsluttet i bedriftens lagerlokaler der det var funnet plass til et eget rammeverksted, sammen med en Heidelberg sylinder og to vinger som alle var i daglig bruk.

Sentralisert produksjon

Før vi kom til omvisningen ble vi mottatt av leder for avdelingen. Avdelingen har fått det noe kryptiske navnet HMG, etter adressen: Hans Møller Gasmanns vei.

Lokalene, som også har plass til ledelsen og fellestjenestene i Allkopi-konsernet, er pusset opp fra bunnen og tilpasset bedriftens behov for plass, ventilasjon og logistikk.

– Det var en erkjennelse av at vi hadde for mange avdelinger med for stort produksjonsvolum som var lite tilpasset kundenes behov, starter Henning Rogne. Rogne er mannen som er satt til å lede avdelingen. Han kommer fra Elanders Novum som eier og daglig leder, en bedrift som nå er fusjonert med Allkopi.

Konsernet beholder alle sine avdelinger på 20 steder i landet, men det var et stort behov for å sentralisere maskinparken, mer enn jobbene. Og å øke fokuset på kunder og salg lokalt.

– Det er fortsatt slik at vår desidert største kunde her på HMG er de andre avdelingene i Allkopi, forklarer Rogne.

– Vi har ikke mer enn ca fem til ti prosent av jobbene fra spotmarkedet, fortsetter han, men vi er store på faste kunder. – Lokalene her, og den logistikken vi har bygget opp, gjør at vi er blitt enda bedre på å betjene det som er grunnstammen i vår forretningsfilosofi. Langsiktige avtaler som totalleverandør til kunder som ser fordelen av å ha en kompetent leverandør på ulike produkter.

Mange bein å stå på

Når vi spør om investeringer innrømmer Rogne at de i så måte har vært heldige med en ledergruppe som ser behovet og nødvendigheten av å produsere mest mulig i eget hus.

– Ikke minst til etterbehandling har vi nå det meste i egne lokaler, fra fals og stift til limfres.

På digitalavdelingen er produksjonen bygd opp rundt tre Indigomaskiner med offset-teknologi og en Igjen 4, samt en rekke mindre maskiner.

Og innimellom alt fant vi også en digital konvoluttmaskin, med lite ilegg, noe de tar igjen på manglende plate- og fargeskift.

– En fantastisk maskin i følge Rogne. – Den gir muligheter for fletting av adresser og bilder på utsendelser.

Og vi fant ikke minst en egen maskin hvor det ble produsert egne pakker bestilt på nettet, med alt hjertet begjærer til bryllupsfeiring, konfirmasjon, dåp osv, markedsført under navnet allprinting.no. Og til dette et sinnrikt ordresystem, hvor du ikke får skrevet ut pakkeseddel og levert varene hvis ikke alle komponentene er med.

– Midt i dette teknologiske holder dere på med montering av en offsetmaskin, forklaring?

– Det henger sammen med to forhold, utdyper Rogne: For det første vårt ønske om å være totalleverandør, og for andre det faktum at vi har økning på offsetordre og ikke minst en stor effekt av å kombinere teknologiene, mellom tradisjonell offset og digital jobber.

Derfor valgte vi en Komori HUV maskin som gjør at vi eliminerer tørketiden, rett fra utlegg i maskinen til ferdiggjøring. Dette gir oss en enda større fleksibilitet til å kombinere teknologiene og levere jobbene så hurtig som kundene forventer.

Vi kjører minimum 2-skift på våre to maskiner, og med stort sett fulle skift, presiserer Rogne, som er optimist. Noe som kan komme godt med etter å ha renovert 6 500 kvadratmeter og med 65 ansatte i produksjonen.

– Jeg vil avslutte med at midt oppe i all endring er vi fortsatt store på det som i sin tid var grunnlaget for Allkopi, nemlig tegninger, avslører Rogne. I motsetning til tidligere er det entreprenøren, ikke arkitekten som er beslutningstaker. Dette gir ifølge Rogne unike muligheter for Allkopi, som kan levere ikke bare tegninger, men prospekter, brosjyrer, reklameseil til byggeplasser samt profil og utsmykking ved å komme inn tidlig i prosessen.

TgM for sin del avslutter besøket med en følelse av å ha sett framtidens bedrift; Det aller meste av produksjon i eget hus, en god logistikk og høyt teknologisk nivå.

Og en tru på at det fortsatt vil være mange gode år i grafisk produksjon, for de som ikke dyrker det negative.

Trykket elektronikk –

Science fiction eller bransjens fremtid?

Det kan godt hende at grafisk bransje står ovenfor en revolusjon i hva slags produkter det er mulig å få ut av konvensjonelle trykkmaskiner. Trykte kretser, batterier, lysdioder og display – det har vært forsket og drevet utviklingsarbeid i denne retningen i mange år.

Tekst: Niels Killi

Som Kjetil Larsen rapporterte fra IARIGAIs årskonferanse i fjor høst, kan det være like før denne typen produkter kan få sitt gjennombrudd.

Det er viktig for grafisk bransje, både arbeidstaker- og arbeidsgiversiden, å følge med i utviklingen og se om det kan åpne seg muligheter til nye anvendelsesområder og produktmuligheter. Også når det gjelder kompetanse vil en tro at det dukker opp nye behov.

Grafisk Utdanningsfond (GU) har satt av midler til å sende representanter fra bransjen til dette årets IARIGAI konferanse som finner sted i Swansea i Wales 7.-10. september. GU trenger innspill på gode representanter å sende dit, både fra arbeidstaker- og arbeidsgiversiden. Kravene GU stiller til de som kan bli sendt er at de for det første er interessert i tema teknologi og teknologiutvikling, videre at de har rimelig god kjennskap til engelsk (ettersom både konferansen og alle presentasjoner foregår på engalsk) og til slutt at de er i stand til å formidle det som har foregått på konferansen til oss som har vært hjemme.

For Fellesforbundets del trenger vi medlemmer som kunne ha lyst til å være med på dette til å melde seg. Ta kontakt med Niels i forbundet.

GU har videre gitt i oppdrag til Høyskolen i Gjøvik å lage en rapport om hva trykket elektronikk er, status og muligheter. Denne rapporten vil være ferdig i løpet av våren.

Det vil bli opprettet en temaside om trykket elektronikk på forbundets nettsider der det vil bli lagt ut presentasjoner, filmer og annet som kan være en god inngang til kunnskap om emnet.

Swansea, Wales

Annonseproduksjonen i Schibsted

Daglig leder Jenneke Aulie (tv) og klubbleder Inger Aga Svendsen

Som andre mediekonsern, og andre store bedrifter som følger med i utviklingen har også Schibsted sentralisert sin annonseproduksjon. Produksjonen er lagt til Kristiansand i leide lokaler hos Fædrelandsvennen.

Tekst og foto: Adolf Larsen

Helt siden det ble klart at ingen fra de øvrige regionavisene ville flytte til sørlandsbyen og ta jobb, har vi lurt på hvorfor. Allerede etter første besøket kan vi slå fast at det ikke er noe i veien med arbeidsmiljøet.

TgM var så heldige at vi hadde avdelingsleder i Sør-Øst Grafiske Fagforening, Gunn Dønnestad Hansen som døråpner da vi ankom med tog en dag i januar.

Bedriften, som går under det slående navnet Schibsted Norge Annonseproduksjon (SNOAP), ble etablert av konsernet i 2013. De har kommet langt, ikke bare med integreringen av konsernets aviser, men også den grafiske klubben er på plass. Klubbleder Inger Aga Svendsen var den som tok seg tid til en orientering.

En bedrift i utvikling

Hun forteller at av seksten ansatte organiserte klubbmedlemmer, er det hele elleve som tidligere var fast ansatt eller vikar i Fædrelandsvennen,

Klubblederen, som selv kom fra Oslo for ti år siden, med læretid hos Millimeter Grafisk tilbake i 90-årene, ble rekruttert utenfor avishuset.

Inger kan fortelle at tanken bak annonsesenteret er at det primært skal være et kompetansesenter for konsernets egne aviser. I første rekke Fædrelandsvennen, Stavanger Aftenblad, Bergens Tidende og Aftenposten. I tillegg til annonseproduksjon for både papir og nett, er det på SNOAP de mottar materiell fra byråer utenfor avisene.

SNOAP startet produksjon for den første avisen i april i fjor og ved utgangen av september var alle avisene på plass, opplyser Inger.

Klubblederen, som tydelig er begeistret for både jobben og miljøet, forteller at alle blir tilbudt opplæring på nettannonser og at det avsatt inntil 1,5 timer i uka hvor de ansatte kan bruke til egenutvikling og kursing på nettet.

En kjemiker i ledelsen

Daglig leder i bedriften heter Janneke Aulie, og har, som mellomtittelen antyder, en mastergrad i kjemi som hun ikke har hatt direkte yrkesmessig nytte av. Hun ble rekruttert til annonseproduksjonen fra Fædrelandsvennens distribusjonsavdeling, som det sies at hun hadde en heldig hånd med gjennom flere år.

– Vi er organisert i grupper, som jobber med «sine» egne aviser forklarer Aulie.

– Samtidig har alle de involverte avisene beholdt noen egne annonseprodusenter i avishusene. Noen på grunn av alder, men de fleste er kreative medarbeidere med ansvar for egne kunder, forklarer hun.

Fordelen for oss i starten var at det allerede var på plass et felles produksjonssystem i Schibsted som gjorde samordningen lettere.

Daglig leder vil ikke diskutere vår skepsis til konsernenes sentralisering, som vi måtte innrømme kom fra erfaringene med Amedia, men mener selv at de har fått gode arbeidsforhold av Schibstedkonsernet.

–Vi har fått en bindende avtale med konsernets aviser fram til utgangen av 2015, presiserer daglig leder, og etter det må vi konkurrere på pris, kvalitet og effektivitet. Noe som ikke ser ut til å verken bekymre eller overraske daglig leder. Hun presiserer at mer langsiktige kontrakter får du neppe noe sted i medebransjen. Hun er heller ikke i tvil om at bedriften og medarbeiderne skal bevise sin eksistensberettigelse.

I produksjonen er det fire på opplæring som voksenlærlinger. Tre av dem er rekruttert utenifra og én var vikar i FV. Det var i utgangspunktet ikke nok søkere med fagbrev og kvalifikasjoner da bedriften skulle starte, og ansettelsen av de ufaglærte var en fordel for alle parter. Den nye bedriften fikk arbeidskraft som kjente systemer og kunder, og fire arbeidere fikk en mulighet til fagbrev og fast jobb.

Aulie mener det er en nærliggende tanke at flere datteraviser av mediekonsernene skal benytte seg av tjenestene i Kristiansand i framtida. Som et bevis på framtidstroen vurderer bedriften å ta inn en ny mediegrafikerlærling, etter den siste som ble ferdig utdannet i juni, og nå har fast stilling i annonseproduksjonen.

På hjemveien fant vi ut at vi ikke hadde fått svar på hvorfor ingen ville flytte til Kristiansand. Etter vårt inntykk av bedriften og de ansatte var det egentlig mer uforståelig enn på reisen ned.

Klubbstyret ved SNOAP (Schibsted Norge Annonseproduksjon)

KONTAKT OSS:

Fellesforbundet avd. 850.
Oslo grafiske fagforening. Sagveien 24, 0459 Oslo. Telefon 22 80 98 70.
Mail: avd850@fellesforbundet.org - www.fellesforbundet.no/avd.850

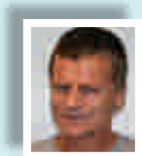

LEDER:

Terje Fjellum.
Mobil: 916 74 227
terje.fjellum@fellesforbundet.org

NESTLEDER:

Adolf Larsen.
Mobil: 975 27 464
adolf.larsen@fellesforbundet.org

ORGANISASJONS-MEDARBEIDER

Silje Renate Bækkelund
begynner i slutten av april.

SEKRETÆR:

Ingunn Berger.
Telefon 22 80 98 70
avd850@fellesforbundet.org

IGM er blitt arbeidereid

Institutt for Grafiske Medier er fortsatt den viktige leverandøren av kurs og kompetanseutvikling for de grafiske bedriftene, og ikke minst våre medlemmer. Nå er IGM blitt aksjeselskap, med de ansatte som eiere.

Tekst : Adolf Larsen
Foto: IGM

Det har i en periode vært kjent i bransjen at eierne av stiftelsen IGM var inne i en prosess hvor de ville kvitte seg med sitt eierskap i IGM. Knut Øygard, som har vært Fellesforbundets styremedlem forklarer det slik;

– Fellesforbundet har vært opptatt av å sikre IGM som den største leverandøren av kurs for grafisk område. De har vært viktige for hele etterutdanningsløftet vi har vært gjennom.

– De ansatte i IGM ønsket en annen eierstruktur for bedre å kunne videreutvikle virksomheten. Eierne (MBL, Grafisk bransjeforening og Fellesforbundet) har selvsagt gått inn i en dialog med de ansatte – og har kommet til en løsning.

– Vi mener det vi ble enige om er den beste løsningen for å sikre at vi fortsatt har et godt utdanningssenter for bransjen. Vi regner med et fortsatt tett samarbeid med IGM.

Ifølge daglig leder ved instituttet, Trine Skaug Væråmoen, er de ansatte godt fornøyd med både prosessen og utfallet.

Daglig leder ved instituttet, Trine Skaug Væråmoen

Væråmoen og styreleder eier begge 33 prosent, mens den siste tredelen er eid av et flertall av de ansatte.

Det har vært en veldig ryddig prosess. Vi har diskutert helt siden 2012 og tatt den tiden vi trengte. Bakgrunnen sett fra de ansattes side var at eierne ikke var de riktige lenger i 2014, forteller Trine.

Hun presiserer at IGM fortsatt skal være hovedleverandør til bransjen, og at de fortsatt skal være det soleklare valget for GU-medlemmene.

– Det som endret seg over flere år er at kundene nå i nesten like stor grad kommer fra reklamebransjen, forlag og kommunikasjonsbedrifter, som fra de grafiske bedriftene som betaler inn til fondet, presiserer Trine.

– Det har i styret i GU vært framført kritikk mot at sivilbedriftene bare betaler inn til GU, og driften av IGM, men får lite igjen?

– Da må den delen av bransjen bli mer presise i å formulere sine behov for kurs, parerer Trine.

– Vi lager bedriftsinterne kurs, som spesialsøm for den enkelte bedrifts behov, og vi har også konferanser med høyt faglig innhold.

Kompetanse

Lederen framhever også IGMs høyskolestudier, hvor medlemmer av Fellesforbundet, som er ansatt i GU-bedrifter kan komme ut med stor faglig ballast og 30 studiepoeng nesten gratis.

– Vi som arbeider her merker selvfølgelig nedgangen, og nedbemanningen i avisbransjen godt, og vil ha webdesign og digitalproduksjon som satsningsområder framover, men fortsatt er våre kurs i InDesign på toppen når det gjelder deltakere, opplyser daglig leder.

– Det er viktig at medlemmene deres der ute ser at ikke minst i tider med nedbemanning er kompetanse superviktig, avslutter Trine som ikke er i tvil om hun for sin del har verdens beste arbeidsplass.

Litt om Institutt for Grafiske mediers historie:

Grafisk Institutt ble stiftet 1. oktober 1987 som et bransjeinstitutt.

Skulle arbeide med forskning, utvikling og utdanning for den samlede grafiske industri i Norge. FoU skulle være et hovedpunkt for virksomheten.

Stifterne
- Grafiske Bedrifters Landsforbund
- Norske Avisers Landsforbund
- Norsk Grafisk Forbund

Instituttets første administrerende direktør var Håvard Grjotheim. Grafisk Institutt skulle være en videreføring fra INGRAF og ifølge avtalen om opprettelsen av GI var «det en forutsetning at GI skulle ta opp i seg tidligere INGRAF og virksomheten ved Grafisk etterutdanningssenter ved STI».

GI og Oslo grafiske kompetansesenter fusjonerte i 1999.

Navnet ble Institutt for grafiske medier fra juni 1997. Institutt for grafiske medier kjøpte Designskolen i 2004.

Stifterne: Mediebedriftene landsforening, Fellesforbundet og Norsk Industri.

Fra 1. januar 2014 er virksomheten solgt til IGM AS.

Takk for meg!

Til venstre avtroppende leder Gunn Dønnestad Hansen og til høyre den nye Gunn; Gunn N. Gundersen

Kjære venner – fagforeningskamerater!

Det nærmer seg slutten på min «regjeringsperiode» som leder i Sør-Øst Grafiske Fagforening. Lørdag 15. mars fratrer jeg, etter to fireårsperioder i førersetet. Det vil si – jeg har egentlig vært leder for den regionale fagforeningen her i sør-øst sammenhengende siden 2003, de sju siste årene som heltidstillitsvalgt. For øvrig har jeg hatt ett eller annet tillitsverv, enten i klubb, fagforening og/eller forbund siden tidlig på 1980-tallet.

Fagbevegelsen er som kjent ikke noe hvilehjem, og jeg har mange ganger lurt på hvorfor jeg – frivillig – har påtatt meg ansvaret for andres ve og vel ved å være deres talsperson, «lynavleder», saksbehandler, rådgiver, sjelesørger og «psykolog» i så mange år ...

Kan det være makt? Nei – jeg er definitivt ingen maktsyk person... Kan det være penger? Ja, lønna er grei, den – men arbeidsdagen kan vare til langt på natt, og helgene er ikke fredet, så det regnestykket går ikke alltid i hop...

Så, hva er det da?

Jo, det er lærerikt, spennende, interessant og ikke minst meningsfylt å være tillitsvalgt. Vel er det tøft til tider, men som det sies: Hvem teller vel tapte slag på seierens dag? Å få gjennomslag, å gjøre en forskjell, å løse problemer, hjelpe noen – å se at det nytter å være fagorganisert – det gir motivasjon, arbeidsglede og stå-på-vilje.

Når jeg nå skal gjøre opp status, kan jeg si at det har vært fantastisk fine år, kanskje nettopp spesielt på grunn av alle menneskene jeg har møtt, blitt kjent med – blitt glad i. Alle medlemmer – tillitsvalgte – fagforeningskamerater. Dere skal ha en stor del av æren for at jeg er blitt den jeg er, og at mitt liv som tillitsvalgt er blitt noe jeg kan se tilbake på med glede. Tusen takk!

Jeg må selvfølgelig innrømme at det er litt vemodig å gi fra seg styringa til noen andre, men samtidig kan jeg stolt konstatere at dyktige tillitsvalgte står klar til å drive Sør-Øst Grafiske Fagforening videre. Jeg håper dere tar godt imot dem, nei – jeg vet at dere vil ta godt imot dem!

Selv skal jeg tilbake til der jeg startet – i Fædrelandsvennen. Jeg vet ikke helt hva jeg skal sysle med der, ettersom min gamle jobb for lengst er rasjonalisert bort, men jeg har foreløpig meldt min interesse for en stilling som arkivar for grafisk klubb...

Da gjenstår det bare å ønske dere – fagforeningskamerater – lykke til videre, selv om vår lille, grafiske familie dessverre stadig krymper. Uansett er det viktig å opprettholde de grafiske FAGforeninger – for jeg er sikker på at det er det beste for medlemmene. Det er jo derfor vi er tillitsvalgte, ikke sant – for medlemmene?

Igjen – tusen takk for fantastiske år! Takk for meg!

Gunn D. Hansen

Den nye avdelingslederen heter Gunn N. Gundersen,og er født og oppvokst i Kragerø.

Hun har 30 år bak seg som trykker, med start på ark, men konverterte til rotasjon.

Gunn var tillitsvalgt ved Naper Informasjonsindustri AS i 19 år. Har vært engasjert i fagforeninga, først i Kragerø Grafiske Fagforening og senere da de slo sammen til en regional fagforening i Sør Øst Grafiske Fagforening i 2003. I tillegg er hun nestleder i Trykkernes Landssammenslutning, og mener det viktig at noen ivaretar denne yrkesgruppa.

Gunn var lenge i tvil om å stille til valg, men har nå sagt ja. Til TgM sier Gunn at hun kommer til å støtte seg på et stort nettverk der ute og ikke minst at hun har et godt og sterkt styre i ryggen. Der det er bra samhold og alle er opptatt av at vi fortsatt skal være en egen fagforening innen grafisk.

Ut fra kontorene

Klubbstyret ved Stenqvist i Aurskog var meget fornøyd etter å fått besøk fra fellesforbundet. Fra venstre sekretær i Fellesforbundet Trygve Skogseide, nestleder Kim Lervåg og klubbleder Vegard Otten

Som omtalt i forrige utgave av TgM, har Fellesforbundets ledelse besluttet at alle bedriftsklubber i bedrifter med tariffavtale skal ha besøk av representanter fra forbundet i løpet av 2014. Med korte avstander og god planlegging er turneen allerede gjennomført for bedriftene i avdeling 850.

Tekst og foto: Adolf Larsen

I vårt intervju med forbundsleder Arve Bakke i desember, ga han utrykk for det som er ledelsens tanker bak ideen om et besøk til alle bedrifter i løpet av 2014. Det er, presiserte forbundslederen, ikke for å kontrollere de tillitsvalgt, men for å skaffe seg konkret kunnskap om den konkrete situasjonen. Som det het i tidligere politiske analyser.

I avdeling 850 var vi allerede før vi startet positive til ideen, og etter å ha vært ute på bedriftene sammen med forbundet er vi enda sikrere.

Stor variasjon

Det som var mest i øyenfallende for representanten fra forbundet var nok den store variasjonen i bedriftsklubbene. Både i størrelse og aktivitet. Vi som er tillitsvalgte i avdelingen vil nok mene at vi har god kontakt med både medlemmer og tillitsvalgte, men også for oss dukket det opp ukjente problemer og spørsmål.

Parolen fra forbundet var at alle ansatte i forbundet skulle ut i verden, men det er ikke til å stikke under stol at det er de ansatte i forbundets distriktskontor som har vært mest ute. Selv om også ansatte og tillitsvalgte på Lilletorget har tatt sin del.

For vårt vedkommende har vi, etter vårt syn, vært heldige og fått tildelt sekretær Trygve Skogseide som «vår mann».

Han har bakgrunn i SAS-systemet, som klubbleder for 1300 medlemmer i verkstedklubben.

– Hva er hovedinntrykket ditt etter disse ukene på farten i det grafiske miljøet?

– Mitt hovedinntrykk er at tillitsvalgte i det grafiske miljøet er stilt overfor til dels ekstreme utfordringer i en bransje i stor endring.

Det at erfarne klubbledere og tillitsvalgte, i små og store bedrifter, evner å gjennomføre krevende omstillingsprosesser for å sikre arbeidsplasser på kort og mellomlang sikt, står det stor respekt av.

– Har du tro på noen effekt av bedriftsbesøkene?

– Mitt hovedbudskap til klubbledere og øvrige tillitsvalgte var at de ikke står alene i kampen for å ivareta medlemmenes interesser. At tillitsvalgte sentralt i Fellesforbundet står klar til å bistå når det er behov for det.

Jeg håper dette budskapet har blitt oppfattet klart.

Elles håper jeg at flest mulig av medlemmene bruker stemmeretten ved uravstemmingen i tariffoppgjøret i år.

– Hva har overasket deg mest, positivt og negativt?

– Jeg ble positivt overrasket over samholdet innenfor det grafiske faglige miljøet. Det virket som om «alle kjente alle» og at veien er kort for å be om bistand fra avdeling og forbund i viktige saker.

Mindre bra var det at bransjen hver dag blir utfordret av konkurranse fra utlandet, og at tillitsvalgte og medlemmer lett kan føle avmakt i forhold til bransjens fremtid som følge av dette. Det var likevel flott å se at arbeidsgivere og de ansatte sammen gjorde alt for å finne nye nisjeprodukter som kunne skape inntekter og sikre arbeidsplasser.

– Hva synes du om det grafiske miljøet?

– Det grafiske miljøet har en stolt historie. Det er ingen tvil om at arbeidstakerne er stolte av faget sitt. Likevel er det god samhandling mellom de forskjellige faggruppene, noe som vitner om et verdigrunnlag som står seg godt i fagbevegelsen.

Siden jeg begynte å arbeide i Fellesforbundet har jeg hatt gleden av å arbeide med problemstillinger innenfor bransjen, og gjennom dette arbeidet blitt kjent med flere av de tillitsvalgte. Jeg kjenner igjen problemstillingene, engasjementet og kunnskapsnivået fra min egen bransje, og dette gir inspirasjon i det videre arbeidet.

Riksforsamlingens trykkeri

200 års-jubileet for Grunnloven blir feiret på mange vis gjennom hele året. I TgMs historiespalte finner jeg det også riktig å markere jubileet ved å trekke frem en lite kjent side av det som skjedde på Eidsvoll.

Tekst: Niels Killi
Foto: Edin Kadribegovic

Kilden til artikkelen og de fleste sitatene er hentet fra *Den norske feltpresse fra 1814* av *W.P. Sommerfeldt*, trykket i *Nordisk tidskrift för bok- och biblioteksväsen – Årgång I 1914.*

«Da Eidsvold i 1814 valgtes til sæde for Riksforsamlingen, var det nærmeste trykkeri i Kristiania. Under samlingstiden vilde der selvfølgelig ofte være saker, man kunde ønske at faa trykt paa dagen. Et trykkeri paa stedet maatte man derfor ha. Fra krigen 1808 hadde man en feltboktrykkerpresse, og denne maatte ogsaa nu gjøre tjeneste, skjønt den vistnok allerede var temmelig slitt.»

«Pressen, er av træ, kun haandtaket av jern. Under trykningen slaaes den sammen omtrent som et vaffeljern. I bunden, hvor satsen anbragtes, maaler den 37 X 23,5 cm., digelen 33 X 21,5 cm. Man kunde saaledes til nød trykke to sider ad gangen. Men trykkeren maatte hæve ut hake for hake, like i pressen, da bunden sat fast til rammen. Til trykningen benyttedes en cicero fraktur skrift.»

«Feltpressens betydeligste arbeide under Riksforsamlingen var «Rigsforsamlings-Tidende». Begynt i April 1814. Eidsvold. Trykt af August Naunheim.» Bladet kom ut med 8 nummer, hvert på 4 sider. Bladet var i format 20x16 cm.

Den opprinnelige tanken med trykkeriet var å trykke alt som vedrørte Riksforsamlingen, men det viste seg snart at det knapt nok rakk til å trykke avisen. Jacob Aall skriver i sine memoarer: *«Der manglede Anstalter til en øieblikkelig Trykning, der med tilbørlig Hurtighed forplantede Begivenhederne, medens de havde Nyhedens Interesse. Der befandtes vel paa Eidsvold et Felttrykkeri, men det arbeidede langsomt og maadeligt.»*

I et brev datert 15. april skriver pastor Wergeland: *«Her er endog et Bogtrykkerie paa stedet, men, Gud bedre det, som saa meget Andet, i saa daarlig en Forfatning, at det ikke en Gang kunde bringe for Lyset de faa Linier, Constitutions-Grundsætningerne udgjøre. – Man var altsaa nødt at anvende Gaardsdagen til at lade afskrive Exemplar for hver Commiteret.»* Eller sagt med et noe mer moderne språk, Riksforsamlingens medlemmer måtte skrive ned blant annet Grunnloven etter diktat.

Det er ikke mye vi vet om August Naunheim. Den 30. april 1813 giftet han seg i Garnisonsmenigheten prestegjeld, Akershus slottsmenighet sokn med Marthe Arnesdatter. Boghandler Lehman var forlover, og dette er interessant, for Lehman var jo en av byens tre boktrykkere. Ut fra dette kan vi tro at August Neunheim var svenn hos Lehmann.

Vi vet ikke noe mer om kollega August Naunheim, heller ikke om han var alene om arbeidet på Eidsvoll. Men det er uansett hyggelig å kunne minnes en kollega som deltok i den viktige historiske begivenheten og som siden har fått glemselens slør trukket over seg og sitt arbeid.

Trykkeriet ble senere brukt under den kortvarige krigen mot Sverige i 1814, *«Som 'Bogtrykker Svend' medfulgte en fra Christopher Grøndals boktrykkeri i Kristiania.»*

I boken Eidsvold 1814 står det også litt om hva typografen hadde å stri med: *«Sekretæren, Christie, tok til straks den 11te april at gjøre istand en riksforsamlingstidende, saa de vigtigste sakene kunde bli trykt, og dagen efter fik han valgt en komité til at greie med dette (professor Sverderup, sogneprest Grøgaard og Jacob Aall). Men den vesle boktrykkerpressen de hadde faat op til Eidsvold (den hadde været med i krigen 1808), kunde ikke raa med saa meget arbeide, saa det gik sent med trykningen, og det var ikke stort som kom i tidenden.»*

Eidsvoldspressen – feltpressen som i 1814 var hentet opp til Riksforsamlingen for å dekke behovet for trykksaker.

En selvkritisk LO-leder

Som den første sittende LO-leder hadde Gerd Kristiansen takket ja til å holde innledning på Trondheimskonferansen. Hun kom for å snakke opp LO, men var mest bekymret for hvor meteoren var.

Tekst: Adolf Larsen
Foto: Bjørn Olsen

Kristiansen innledet med en situasjonsbeskrivelse som de fleste i salen var enige i; Vi har en regjering som ikke vil bli noen støttespiller for den organiserte arbeiderklassen, men viktigst av alt har vi et NHO som er meget offensivt og politisert.

Lederen brukte tid på at alle vi som er medlemmer må bli flinkere til å snakke opp LO og fagbevegelsen, men var selv en anelse selvkritisk, om ikke bekymret.

I sin billedbruk tok Kristiansen utgangspunkt i tyrannosaurenes situasjon ei uke før de ble rammet av endringene i økosystemet etter at meteoren hadde slått ned. Uka før var situasjonen rosenrød, med total dominans og ingen fiender. Slik også for LO, hvis en ser bort fra regjeringa, mente Kristiansen.

Vi for vår del ville vel lagt til NHO, EU og EØS-avtalen.

Det virket som om LO-lederen har de samme bekymringer som ledelsen i Fellesforbundet, at på tross av en stor organisasjon i antall medlemmer, er kanskje ikke medlemmene og grunnorganisasjonene i like bra stand. Det er etter Kristiansens mening ikke mye hjelp i at mediene skriver om et mektig LO, hvis ikke medlemmene ute på arbeidsplassene føler at de får hjelp i konkrete saker og spørsmål. Men hun framholdt at det er grunn til bekymring for størrelsen også, ettersom LOs andel av de organiserte er synkende, selv om antall medlemmer går opp.

Kristiansen skisserte situasjonen foran tariffoppgjøret som preget av at økonomien viser en lavere vekst enn de foregående år, det er litt større ledighet,

LO-leder Gerd Kristiansen mente at vi har en regjering som ikke vil bli noen støttespiller for den organiserte arbeiderklassen

mens eksportindustrien har fått bedre kår med lavere kronekurs.

LO-lederens betraktninger omkring de konkrete kravene, var like lite oppklarende som debatten har vært helt siden noen i den samme ledelsen prøvde å gjøre pensjon til hovedkrav, helt uten diskusjon eller behandling på forhånd.

Under Trondheimskonferansen kom et nytt perspektiv, nemlig likepensjon, som LO nå mener må prioriteres.

Kristiansen brukte også mye tid på å snakke om den manglende anerkjennelse av fagarbeid i dagens Norge. Alle snakker, ifølge innlederen, om kloke hoder og varme hender, mens erfaringene fra faglig arbeid ikke er verdsatt over hodet.

I stedet legges det opp til mer kontroll, rapporter og standarder, mens produktiviteten minker i mange sektorer i samfunnet.

Utfordringer

I debatten etter innledningen ble Kristiansen utfordret av flere fra salen, og spesielt når det gjelder virkelighetsforståelsen. Roy Pedersen, leder i LO i Oslo, stilte seg tvilende til at den nye regjeringa er fagbevegelsens eneste fiender. – Ser vi på utviklingen i Europa, og NHOs politikk de senere årene, er arbeidsgiverne på vei bort fra kompromissenes tid, understreket Pedersen. Og antydet langt på vei at ledelsen i fagbevegelsen må mobilisere «verdens sterkeste» fagbevegelse til kamp hvis det som er vunnet skal forsvares.

Pedersen minnet også om at LO-kongressen i fjor gjorde meget EØS-kritiske vedtak. Og at dette ble gjort fordi en ikke må blande sammen EØS-avtalen og fagbevegelsens internasjonale engasjement. LO må bygge på internasjonal solidaritet og støtte fagbevegelsen i Europas kamp og ikke legge EUs fire friheter til grunn. Pedersen minnet også Kristiansen om forslaget om å bruke EØS avtalens reservasjonsrett mot EUs håndhevingsdirektiv, dersom dette krever fjerning av tiltak mot sosial dumping. Det ble vedtatt og må aktivt følges opp av topp og bunn i fagbevegelsen.

Det skal heller ikke stikkes under stol at debatten ble preget av situasjonen innad i LO, og motsetningene som er forsterket i forbindelse med Transportarbeiderforbundets aksjoner i havnene.

Fagbevegelsen må ta roret

Historiker Harald Berntsen er en av de intellektuelle som alltid har noe å bidra med i sine innledninger. Så også på Trondheimskonferansen, hvor han i år snakket om grensene for den faglige kampen, og fagbevegelsens sjølstendighet.

Tekst: Adolf Larsen
Foto: Bjørn Olsen

Berntsen åpnet med påstanden om at det bare er arbeiderbevegelsens ledere som avlyser klassekampen. Arbeidsgiverne har aldri hatt noen prinsipiell linje for samarbeid. Derimot har de følt seg tvunget til å gi store konsesjoner til arbeiderklassen i oppgangstider og stramt arbeidsmarket etter verdenskrigen.

Innlederen pekte på at arbeidsgivernes offensiv har vart i flere tiår, i store deler av verden har de lyktes med å knuse fagbevegelsen og slått tilbake mye av det fagbevegelsen hadde vunnet.

Et faktum som er med på å styrke arbeidsgivernes posisjon, minnet Berntsen om, er det faktum at det er flere gan-

Historiker Harald Berntsen har alltid noe å bidra med i sine innledninger

ger så mange arbeidsledige i den kapitalistiske verden som i de harde tidlige 30-årene.

At situasjonen i Norge er annerledes skyldes ifølge innlederen oljeøkonomi og lav arbeidsledighet, men ikke minst en levende faglig opposisjon.

På denne bakgrunnen gikk Berntsen gjennom erfaringer med kamp mot lovverket og Arbeidsretten, som etter flere vellykkede aksjoner fra 70-tallet og fram mot 1990 nå er gått i glemmeboka.

De siste årene er det arbeidsgiverne i Europa, godt hjulpet av EU-domstolen, som har vært på offensiven for å innskrenke den faglige kampen.

EØS og EU-domstolen

Spesielt Laval-dommen, som dømte det svenske Byggnadsforbundets blokade som ulovlig, har vært lammende for de lokale fagforeningers kamp mot sosial dumping.

Innlederen mener at også norsk fagbevegelse nøyer seg med proklamasjoner. Den som ifølge ham klarest har uttalt seg mot den nye situasjonen som er skapt ved dommene fra EU, er jusprofessoren Hans Petter Graver. Harald Berntsen siterte Graver:

«Arbeidernes kollektive rettigheter ble kjempet fram ved bruk av kampmidler under motto «tvers gjennom lov til seier» Siden kriseforlika ved begynnelsen av forrige århundre er de respektert av staten og arbeidsgiverorganisasjonene. Nå er de klart truet av ▶

▶ en om dreining i liberal retning av EF-domstolen. Kanskje er det på tide for Europas arbeidstakere å ta fram det gamle motto igjen.»

Berntsen påpekte at det sjølsagt er nødvendig og riktig å gå inn for utmelding av EØS. Da ville vi ikke lenger være underlagt EU-domstolen. Men det er ikke nødvendig og riktig å følge opp med å si – som mange har gjort og stadig gjør – at så lenge vi er medlemmer av EØS, har fagbevegelsen tapt.

Etter Berntsens mening er dette det er det samme som å si at så lenge vi er medlemmer av EØS, respekterer vi EU- og EFTA-domstolen og dens dommer, og vi kan ikke gjøre noe anna før vi er ute. I stedet må fagbevegelsen vise i praksis at vi her i landet ikke ser grunn til å respektere den arbeider- og fagforeningsfiendtlige forrangen som de fire liberalistiske frihetene har framfor demokratisk vedtatte lover og tariffavtaler. Vi må vise at vi tar kampen på tvers av dem – slik jusprofessor Graver er i stand til å se nødvendigheten av.

Dét ville, etter Berntsens mening, være en passende reaksjon fra en sterk norsk fagbevegelse og en inspirasjon for arbeiderne i hele EU til å vise samme holdning og reise samme kamp.

Dette er Trondheimskonferansen (alt annet er løgn. . .)

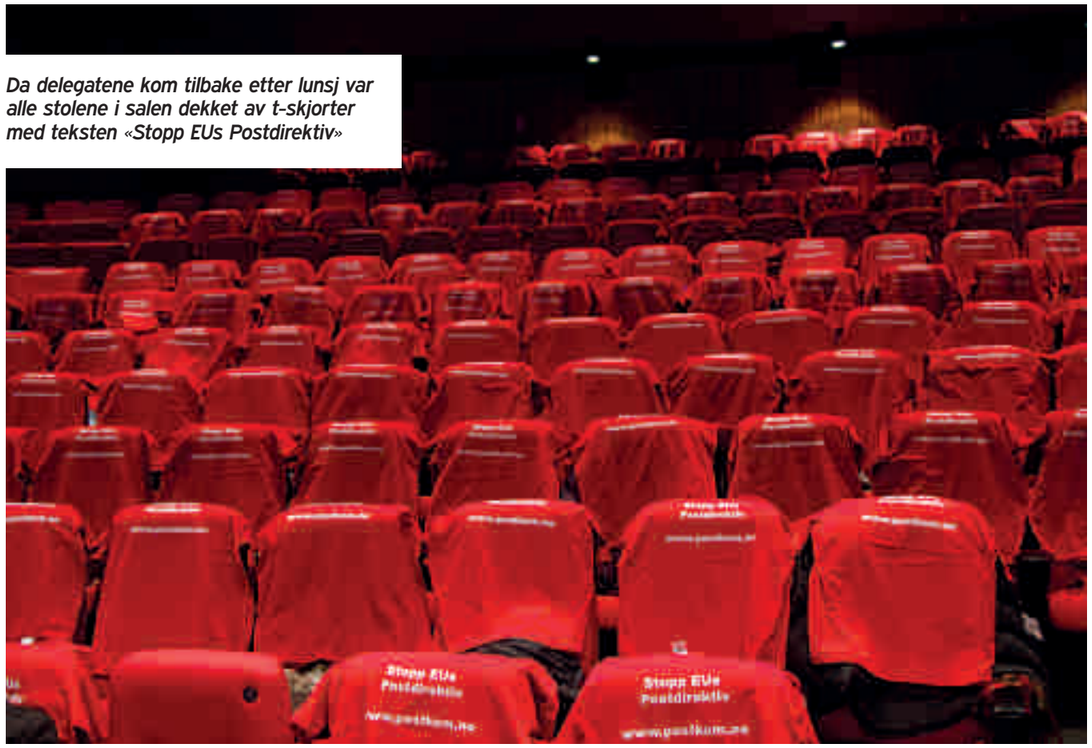

Da delegatene kom tilbake etter lunsj var alle stolene i salen dekket av t-skjorter med teksten «Stopp EUs Postdirektiv»

545 tillitsvalgte og medlemmer fra de fleste LO-forbund og noen utafor LO. Samling av faglige aktivister fra hele landet.
Tre dager med faglig påfyll om hvordan verden, Norge og særlig norsk arbeidsliv ser ut.

Tekst: Eva-Lill Bekkevad
Foto: Bjørn Olsen

Legger du til møte med fagforeningskamerater fra eget forbund, egen forening og helt andre erfaringer enn våre egne; kvinner og menn i alle aldre fra små og store steder, fra offentlig og privat sektor og hyggelig sosialt samvær med fagforeningskamerater, har du fasit for konferansen. En rungende enighet om at fagbevegelsen må stå mer samlet hvis vi skal klare å forsvare rettighetene vi har vunnet gjennom over 100 år med kamp og kompromisser var kanskje den sterkeste konklusjonen av årets konferanse.

Og det er akkurat som det skal være. Det er mange som skulle vært her og fått en oppdatering om virkeligheten, fra folk som daglig står midt oppe i angrep på retten til tariffavtaler, på retten til å være fagorganisert, folk som rett og slett hver eneste dag deltar i klassekamp i denne lille og hittil velberga utposten i Europa.

Sosialøkonom Rune Skarstein tegnet et nokså dystert bakteppe for konferansen i sin innledning om «Europa på veg mot ein superdepresjon?» Overopphopning av finanskapital og store lånefinansierte investeringer som fører til at det ikke er mulig for finansspekulantene å få nok avkastning på sine investeringer er mye av grunnen til finanskrisa ifølge Skarstein. Han brukte også tid på å kle av mytene om at folka i sør arbeider for lite. Det er ikke mangelen på hardt arbeid som har ført folk i Europa ut i arbeidsledighet og elendighet. Over hele Europa presses lønninger, pensjoner og det som måtte ha vært av trygder ned. En stadig større andel jobber for minstelønn eller mindre, stadig flere må ha mer enn en jobb for å klare seg. Og stadig flere er pressa ut av det organiserte arbeidslivet – ut i arbeidsledighet eller jobber i grå og svart sektor. Samtidig tar EU vare på bankenes inntekter og de rike blir stadig rikere.

Diskusjonen i de tre dagene konferansen varte dreide seg i stor grad om hvordan vi skal slåss for å forsvare oss. Mens konferansen foregikk var både butikkansatte i Design Forum og havnearbeidere ute i streik for tariffavtale. Streikene fortsetter mens dette skrives og de trenger støtte fra en samlet fagbevegelse. I debatten var det mange som tok til orde for at vi må bli flinkere til å slå tilbake. Til å støtte hverandre. Til å lage boikotter og støttemarkeringer. Hver eneste som krever tariffavtale eller forsvarer en allerede eksisterende avtale slåss for alle oss som er fagorganiserte. Mangfoldet fagbevegelsen består av og alt vi holder på med var tydelig i innledningene på konferansen. De spente fra krisa i EU til strategi for fagbevegelsen framover etter valget i 2013. Den faglige og politiske situasjonen foran tariffoppgjøret 2014 (ved LO-lederen, som er den første sittende LO-lederen som har deltatt på en Trondheimskonferanse, se egen sak). Så var det sjølsagt innledninger og diskusjon om krav til tariffoppgjøret. Skal det vare et pensjonsoppgjør? Ja, mente konferansen, men noen forsiktige motargumenter. Fagbevegelsen som kamporganisasjon – hvordan skal vi slåss, snakket Harald Berntsen om (se egen sak) og EØS, sosial dumping og faglige rettigheter kommer ingen faglig konferanse unna å ta opp.

Olav Haraldsson.
Norsk konge 1015–1030. Falt ved slaget på Stiklestad og ble Olav den hellige etter sin død

Detalj fra Nidarosdomen

På søndagen er det fast post på åpen post der folk kan holde små innledninger om faglig solidaritetsarbeid og aktuelle lokale kamper og Venezuelas ambassadør i Norge hilste til konferansen fra den Bolivariske revolusjonen.

Alt dette viser allsigheten i det fagbevegelsen i Norge. Vi jobber med så mye mer enn bare brødpolitikk. Vi skal ha roser også og gjenoppta en samholdskultur der vi respekterer hverandres forskjellighet og drar nytte av hverandres likhet. Dette er styrken i norsk fagbevegelse.

Alt i alt en lærerik konferanse som viste at vi må bli flinkere til å støtte hverandre. Så herfra kommer oppfordringen til dere alle: Støtt havnearbeiderne og de ansatte i Desing Forum. Ta opp i klubbene både å vedta støtte uttalelser og å bevilge penger. Og meld dere som streikevakter sammen med de streikende i Design Foum. ***Disse kampene skal vi vinne!***

TGM

Frist for materiell som skal være med i neste nummer, må være i redaksjonen senest 28. mai.

Bladet kommer i posten uke 25.

Konferanse med tariff og bransjepolitikk

Det nye året var knapt i gang da Fellesforbundet arrangerte bransjekonferanse for sivilområdet. Der ble det plass til bransjepolitikk, tariffoppgjør og rekruttering.

Tekst og foto: Adolf Larsen

Med deltakere, om ikke fra hele landet, så fra Sørlandet til Trøndelag åpnet Niels Killi konferansen på Gardermoen.

Det var i god samarbeidsånd representantene fra Norsk Industri som innledet til den første diskusjonen på konferansen.

Magnus Thorkildsen, som er Bransjesjef i Grafisk Bransjeforening, print og kommunikasjon, startet sin innledning med å fortelle om bransjeforeningens nyeste prosjekt. Med tittelen; «Stopp tapet til utlandet» er det nok en gang produksjonen av trykksaker i utlandet som skal under lupen. Denne gang har initiativet kommet fra leverandørforeningen i grafisk bransje, og forprosjektet skal i første omgang drives som en kartlegging av fakta.

I følge Thorkildsen er det flere forhold som skal kartlegges; - Vi skal selvfølgelig se på rammebetingelser, forteller Thorkildsen. Som innrømmer at med grafisk sin størrelse, og papirtrykksakenes svake stilling i samfunnsdebatten, er dette det området hvor det er vanskelig å snu utviklingen.

Da har bransjesjefen mer tro på faktainnsamling og diskusjon i spørsmål som; Hvilke jobber er det som går til utenlandske produsenter, og ikke minst, Hvorfor velger kundene i Norge utenlandske leverandører?

Etter at vi ser til hvem oppdragene går til, og hvor store de er, kan vi få en fruktbar diskusjon hos våre medlemmer om denne praksisen kan endres.

Deretter vil det bli en diskusjon om hva bedrifter og bransjeforening kan gjøre for å komme på offensiven. Etter dette, og avhengig av kostnadsrammer, vil det så bli avgjort om prosjektet skal fortsette.

Foran tariffoppgjøret

Bjørn Moen, tidligere NHO Grafisk, men nå ansatt i Norsk Industri, innledet om forventninger foran årets tariffoppgjør.

Moen tok utgangspunkt i utviklingen gjennom hans lange fartstid, hvor grafisk bransje har blitt splittet opp i flere overenskomster. Noen, som deling i sivil- og avisoverenskomst mente han hadde vært helt nødvendig og riktig på grunn av de ulike vilkår for inntjening og økonomi i bransjene.

Andre oppsplittinger, som deling i trykk- og serigrafioverenskomst tok Moen lang på vei kritikk for.

Den egne overenskomsten kom i sin tid for å gi serigrafi høyere status, men

Bjørn Moen fra Norsk Industri

oppdelingen hadde neppe kommet i dag slo han fast.

Moen gikk deretter gjennom de store endringene som er gjennomført i overenskomsten for sivilområdet i takt med endrede produksjons- og samfunnsforhold.

Her nevnte han spesielt retten til nattarbeid, som kom i 1988, og avtalen om helgearbeid fra 2007.

I dag mente Moen at de store endringer og utfordringer innen arbeidsretten kommer fra EU.

Moen hadde ingen store innrømmelser å tilby forsamlingen foran årets oppgjør, men minnet om at i motsetning til praksis gjennom mange år hvor oppgjørene alltid havnet hos Riksmekleren, var de to siste oppgjørene blitt løst i forhandlingene.

Rekruttering og organisering

Som omtalt i forrige nummer av TgM har forbundet satt i gang en svær kampanje, hvor alle bedrifter med tariffavtale skal besøkes i løpet av 2014, og hvor rekruttering også skal drøftes med de lokale tillitsvalgte.

Foto: Kristin von Hirsch

Kjetil Larsen fortalte om kampanjen forbundet har satt igang

Innleder til dette viktige emnet var naturlig nok forbundets nyansatte ansvarlige for området, Kjetil Larsen. Tidligere kjent som organisasjonsarbeider i Ogf.

Kjetil tok utgangspunkt i forbundets vedtekter som slår fast at alle medlemmer har plikt til å medvirke til at uorganiserte blir organisert.

Forbundet har gode erfaringer med at oppmerksomhet ved tariffoppgjørene fører til mange innmeldinger, samtidig som han innrømmet at det kanskje største problemet er omfanget av årlige utmeldinger.

Riktignok har 75 prosent av medlemmene aldri engang vurdert utmelding, men året 2013 hadde allikevel en nedgang i antall medlemmer med 1393.

Av de utmeldte oppgir tretti prosent bytte av jobb som årsak, mens bare åtte prosent oppgir for høy kontingent som grunn for utmeldingen.

Når det gjeldet motivasjonen for medlemskap, er trygghet ved tvister på jobben den viktigste grunnen.

Og fire av fem er fornøyd med hjelpen de har fått fra forbundet.

Flere med

Forbundets offensiv er i denne omgang rettet mot bedriftene som skal besøkes, og selv om dette er bedrifter med tariffavtalen på plass er det ikke noen automatikk i at det er 100 prosent organisering.

Kjetil trakk derfor fram argumenter som kan brukes når det skal prates organisering med de uorganiserte.

Han mente at vi kunne bli flinkere på å fortelle om alle de saker som fagbevegelsen faktisk hadde oppnådd, og at vi er for redde for å diskutere ideologi. I tider med stadig sterkere vekt på individet, må det være oss i fagbevegelsen som framhever at det er kollektivet og organisering som er det moderne, og ikke dyrking av egoet.

I tillegg framhevet Kjetil juridisk bistand til medlemmene for saker i arbeidsforholdet der medlemmene får dekket kostnadene når forbundet 'tar saken', og medlemsfordeler som gratis kurs, grafisk utdanningsfond og LO Favør.

Kjetil, som selv har erfaring fra flere ulike klubber, pekte også på viktigheten at det skal gjennomføres lokale forhandlinger hvert år, uansett utsiktene til resultat. Og ikke minst at det gjelder å gjøre klubben og de organiserte synlige gjennom sosiale fellestiltak bare for klubbens medlemmer.

Kartonasjen var ikke dårligere

Da overenskomstansvarlig Niels Killi ønsket velkommen til bransjekonferanse for denne overenskomsten kunne han slå fast at det var den første rene bransjekonferansen for kartonasjen, uten andre deler av grafisk til stede.

I rene tall er det 14 bedrifter med tariffavtale tilbake, hvor Fellesforbundet har til sammen 468 medlemmer, og målt opp mot tallene fra Norsk Industri har forbundet en organisasjonsprosent på mer enn 70 prosent.

Tariffavtalene har fra ett til 144 medlemmer bak seg, mens statistikken viser at lønnivået for medlemmene ligger helt nede på 90 prosent av Verkstedoverenskomstens tall.

Foto: Kristin von Hirsch

Overenskomstansvarlig, Niels Killi

Tariff og bransjetiltak

Før diskusjonen om bransjen, og veien framover gikk konferansen gjennom de innsendte forslagene til årets tariffoppgjør. Niels presiserte at bransjen ikke hadde eget bransjeråd, og at de endelige krav til overenskomsten ikke ville bli utformet før etter at Frontfagets forhandlinger var ferdige.

Det var flere av deltakerne som gjerne ville ha overenskomsten inn i Frontfaget, men ikke som en del av Industrioverenskomsten. Noen pekte også på at flere overenskomster kommer med, ville være i tråd med landsmøtets vedtak om styrking av frontfaget.

Aller øverst for prioriteringen, skal en dømme etter de som tok ordet, var å forsette arbeidet for en overenskomst for alle innen de grafiske fagområdene utenfor avissektoren.

Siste del av bransjekonferansen ble brukt til en gjennomgang av bransjearbeidet som drives med arbeidsgiverne. Det aller meste av arbeidet drives gjennom utdanningsfondet for grafisk emballasje, hvor det de siste årene er kjørt et Lean-prosjekt med deltakere fra mange av medlemsbedriftene. Det er bra med midler i fondet, og det gjøres stadig forsøk på høyere aktivitet og forbruk, uten de helt store resultater. Fondets kan også bidra til finansiering av praksiskandidater. Rekrutteringen her, har i likhet med hos trykkerne nesten stoppet opp.

Killi var lettere bekymret for at alt for lite av fondsmidler brukes til kompetanse og utvikling, men presiserte at ideer og prosjekter må komme fra bedrifter og tillitsvalgte.

På begge konferansene var bransje- og teknologiutvikling satt opp på dagsorden. De mulighetene som kan ligge i trykking av elektronikk i konvensjonelle trykkmaskiner kan bli viktig i fremtiden. Dersom det er slik er det viktig at bransjene kjenner sin besøkelsestid og er med på å utvikle ny teknologi, nye produkter og tjenester. Dersom de grafiske bransjene sitter på gjerdet vil andre bransjer utvikle fremtidens grafiske produkter og forsyne seg godt av inntektene og grafisk bransje vil sitte nærmest tomhendt tilbake. Utviklingen vil også stille store og nye krav til de grafiske arbeidernes kompetanse.

(Se egen artikkel i dette nummer av TgM).

Gratulerer!

Oslo Grafiske fagforening gratulerer sine jubilanter

50 år:

09.04.Terje Holt, Linåkervn. 2, 1930 AURSKOG
04.05. Tor Erik Falch, Gardermovegen 75, 2030 NANNESTAD
13.05. Merethe Nemeth, Kvernstuveien 31 F, 1482 NITTEDAL
19.05. Morten Hernæs, Møllerstadjordet 14, 2054 MOGREINA
28.05. Rune Mortensen Gjermunds, Asak Kirkevei 17, 2015 LEIRSUND
19.06. Monika Hansen, Siggerudv. 210, 1400 SKI
13.06. Espen Lønnes Renholt, Skogvollveien 29 B, 0580 OSLO
21.06. Truls Harald Schei, Løeshagav. 44, 1450 NESODDTANGEN

60 år:

05.04. Lisbeth Larsen Blikset, Bjerkastien 7, 0956 OSLO
06.04. Per Oddvar Nilsen, Lønnåsen 43 C, 1362 HOSLE
12.04. Ståle Viktor Vestad, Gustugrenda 99, 2480 KOPPANG
25.04. Terje Morten Langerud, Rustavegen 30, 2030 NANNESTAD
02.05. Roy Pedersen Furulundvegen 17, 1920 SØRUMSAND
06.05. Hans Erik Eriksen, Brattfossen 16, 2743 HARESTUA
02.06. Øyvind Kromvoll, Brusetsvingen 53 B, 1395 HVALSTAD
04.06. John-Steinar Haugen, Skogv. 87 C 1369 STABEKK
22.06. Steinar Hagbartsen, Gamle Kirkevei 23 B, 1831 ASKIM

70 år

10.04. Per-Erik Nygren, Tante Ulrikkesv 48 A, 0984 OSLO
14.04. Thor Ole Arnesen, Klockargatan 9, Se-67332 Charlottenberg, SVERIGE
17.04. Anne-Lise Vinje Ulrikson, Øvre Linneslia 28, 3402 LIER
20.04. Kjell Inge Kristoffersen, Stølsvegen 24 B, 0590 OSLO
06.05. Tom Sørlie, Kjelsåsv. 188 A, 0884 OSLO
08.05. Kjell Solberg, c/o Marius Solberg, Thorvald Meyersgt. 85 N, 0550 OSLO
12.05. Tor Harald Solberg, Skullerudveien 59, 1188 OSLO
12.05. Gunnar Hermod Sørensen, Åslyveien 3 E, 3170 SEM
15.05. Svein Haugaard, Låveveien 3, 1930 AURSKOG
15.05. Vagn Torbjørn Torp, Kolåstoppen 4, 1555 SON
15.05. Stein Olav Skogli, Vestre Åslund 17 C, 1445 DRØBAK
19.05. Tore Otto Iversen, Edvards V 47, 1450 NESODDTANGEN
28.05. Nils Otto Johansen, Aslakveien 18, 0753 OSLO
02.06. Per Kristian Martinsen, Solheimv. 31, 1473 LØRENSKOG
09.06. Trond Øivind Solberg, Kløverstien 42, 2742 GRUA
10.06. Bjørn Bakke Fossumveien 68 0988 OSLO
11.06. Trond Romsaas, Angerstv. 15 A, 1349 RYKKINN
16.06. Asbjørn Melby, Harald Halvorsens V 35 B, 0666 OSLO
21.06. Grethe Sølvi Berntsen, Gislevollv. 4, 2067 JESSHEIM
22.06. Liv Johansen, Refstadsvingen 1, 0589 OSLO
28.06. Håkon Wilhelm Johanson, Theodor Kittelsens vei 1, 1415 OPPEGÅRD

75 år:

05.04. Jørn Steinar Fossum Vinterv. 3, 1389, HEGGEDAL
06.04. Bjørg Synnøve Hansen, Bibliotekgata 34, 1473 LØRENSKOG
13.04. Arild Iversen, Likollen 2 B, 1481 HAGAN
16.04. Magnar Paul Sletmoen, Ammerudhellinga 78, 0959 OSLO
20.04. Rolf Erik Melvold, Furuv. 33, 2020 SKEDSMOKORSET
21.04. Per Sverre Slotsvik, Brekkev. 48, 1430 ÅS
07.05. Roger Anders Jensen, Landingsveien 102, 0767 OSLO
10.05. Tore Mitsem, Joh. Svendsens G 21, 0475 OSLO
15.05. Eivind Vogler, Harry Fetts vei 5 B, 0667 OSLO
21.05. Thilak Samarakoon, Trettenstykket 50, 1388 BORGEN
30.05. Gretha Johansen, Alingsåsv. 25, 2013 SKJETTEN
31.05. Erik Billington, Sanatoriebakken 1, 1170 OSLO
08.06. Georg Løland, Edv. Griegs Alle 17, 0479 OSLO
13.06. Einar Deberitz, Wilsters V 7, 0580 OSLO
28.06. Sverre Nygaard, Jens Bjelkes Gate 15, 0562 OSLO

80 år:

15.04. Tor Melgaard, Rustadgrenda 37, 0693 OSLO
19.04. Frøydis Olsen, Ravnkollbakken 7, 0971 OSLO
28.04. Steinar Braathen, Iver Holters V 1, 1410 KOLBOTN
09.05. Kjell Opperud, Lillebakveien 28, 2010 STRØMMEN
23.05. Ivar Bjørn Nygaard, Norderhovg. 26, 0654 OSLO
18.06. Thor Dagfin Marthinsen, Konvallv. 17, 2742 GRUA
25.06. Gunnar Tranås, Sognsvannsveien 27 B, 0372 OSLO
30.06. Liv Elisabeth Utne, Tunveien 2, 1430 ÅS
30.06. Karin Dagmar Aanonsen, Ryenstubben 6 A, 0679 OSLO

85 år:

21.06. Ørnulf Birger Hverven, Risøyv. 36, 3290 STAVERN
23.06. Klara Gjøen, Oppsaltoppen 14 C, 0687 OSLO
28.06. Osvald Magne Lie, Ola Narr 4, 0563 OSLO

90 år:

10.04. Arvid Ørnulf Ovøy, Økernveien 149, 0580 OSLO
08.06. Frank Helmer Hagen, Tiurv. 25, 1914 YTRE ENEBAKK
20.06. Einar Edvardsen, Åsliv. 8, 1481 HAGAN

95 år:

03.10. Gerd Aslaug Wold, St. Jørgens V 57, 0662 OSLO
04.12. Astrid Hoem, Bjergg. 15, 3210 SANDEFJORD

100 år:

26.03. Hans Egil Lørendal, Treskevn. 3, 0681 OSLO

Oslo grafiske fagforenings pensjonistforening

MØTEDAGER 2014

Onsdager, kl. 12.00 – 14.00
i OPPSAL SAMFUNNSHUS, Vetlandsveien 99 – 101

på følgende datoer: 19. mars – 23. april – 21. mai – 18. juni (så tar vi sommerferie) – 17. september – 15. oktober – 19. november og 17. desember (julemøte).

Her kan du treffe gamle kjente/kolleger og bli kjent med nye. Vi tar opp aktuelle saker og har f.eks sang/musikk, kåserier, lotteri og andre aktiviteter. Det arrangeres også dags- og lengre turer.

Alle er velkommen!

Styret i OGF's pensjonistforening

Returadresse: Oslo grafiske fagforening. Sagveien 24, 0459 Oslo. ISSN 0809-758

B
DISTRIBUERT AV POSTEN NORGE
posten
MORGE F.F. PORTO BETALT

Fredag 23. mai gjentar vi fjorårets suksess med kombinasjon av kultur og hygge på Sagene.

Oppmøte 23. mai kl 16.30 i Arbeidermuset i Sagveien 28, som er et kort steinkast fra Ogfs lokaler.

Ansatte på museet viser oss museet og de tidligere industribygninger og miljøet på Sagene.

Deretter blir det samling hos Ogf i Sagveien 24, med grillmat og godt drikke.

Det er en egenandel på 200 kroner, og antallet er begrenset til 50 personer.

Meld deg på til:
Avd850@fellesforbundet.org eller 22 80 98 70.

Påmeldingen er registrert da du har betalt til konto: 9001 06 06151.

Hilsen
Oslo grafiske fagforening